ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 22.11.2022 г.
COM(2022) 900 final

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА И ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

Проекти на бюджетни планове за 2023 г.: обща оценка

Резюме

В настоящото съобщение се прави обобщение на оценката на Комисията на проектите на бюджетни планове за 2023 г., подадени от държавите членки от еврозоната и Хърватия, и цялостната бюджетна ситуация в еврозоната, включително на съвкупната фискална позиция, в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 473/2013.

В оценката на Комисията се разглеждат макроикономическото сътресение, свързано с руското нашествие в Украйна, както и дългосрочните последици от него за нуждите на ЕС в областта на енергийната сигурност и продължаващото прилагане на общата клауза за дерогация от Пакта за стабилност и растеж през 2023 г. Оценката се основава на препоръките за фискалната политика, приети от Съвета на 12 юли 2022 г. Тези насоки могат да бъдат обобщени по следния начин. За 2023 г. държавите членки с голям дълг следва да осигурят разумна фискална политика, по-специално чрез ограничаване на нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи под средносрочния потенциален ръст на БВП. Държавите членки с малък/среден дълг следва да гарантират, че нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката. И в двата случая при оценката на спазването на фискалните насоки следва да се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за домакинствата и предприятията, които са най-уязвими от покачването на цените на енергията, и за хората, бягащи от Украйна. От всички държави членки беше поискано да имат готовност да адаптират текущите разходи към променящата се ситуация. На тях беше препоръчано също така да се увеличат публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и за енергийната сигурност, като вземат предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ) и други фондове на Съюза.

Проектите на бюджетни планове за 2023 г. и оценката на фискалната позиция за еврозоната могат да бъдат обобщени, както следва:

1. Според прогнозата на Комисията от есента на 2022 г. икономическият растеж в еврозоната през 2023 г. ще достигне незначителните, но все пак положителни 0,3 % в условията на висока инфлация и нормализиране на фискалната и паричната политика. При проектите на бюджетни планове обикновено се наблюдават по-благоприятни макроикономически сценарии.

2. През 2022 г. бюджетните дефицити продължиха да намаляват значително от върховите стойности, които бяха достигнати през 2020 г. (7 % от БВП в еврозоната) поради силното икономическо възстановяване и постепенното премахване на временните извънредни мерки във връзка с COVID-19. Въпреки това се очаква през 2022 г. във всички държави членки от еврозоната дефицитът да бъде над равнищата отпреди пандемията от 2019 г. (3,5 % от БВП за еврозоната). Това се дължи на остатъчните временни мерки, свързани с пандемията, мерките за възстановяване, други експанзивни мерки, които не са с временен характер, и на новите мерки, приети за смекчаване на въздействието на високите цени на енергията. Нетните бюджетни разходи за последните се оценяват на 1,3 % от БВП. Едва по-малко от 30 % от тези мерки са целенасочени. Приблизително две трети от енергийните мерки са ценови мерки, което може да намали стимулите за намаляване на потреблението на енергия и за повишаване на енергийната ефективност. През 2022 г. се очаква дефицитът да остане над 3 % от БВП в десет държави членки от еврозоната.

3. През 2023 г., въпреки че проектите на бюджетни планове сочат допълнително намаляване на дефицита в еврозоната до 3,2 % от БВП, в прогнозата на Комисията се предвижда увеличение до 3,7 %. Тази разлика отразява и времевия аспект, тъй като някои планове бяха изготвени доста преди прогнозата на Комисията.

4. Понастоящем се очаква нетните бюджетни разходи за енергийните мерки за 2023 г. да бъдат 0,9 % от БВП в еврозоната. Тази прогноза се дължи до голяма степен на значителните целогодишни пакети от политики, които бяха обявени от няколко големи държави членки. В същото време някои държави членки все още не са обявили никакви енергийни мерки за 2023 г. или е обявено, че срокът на действие на техните мерки изтича в началото на 2023 г. Ако вече обявените енергийни мерки бъдат запазени за цялата година, нетните им разходи биха могли да се увеличат с приблизително 1 % от БВП.

5. Очаква се съотношението на дълга към БВП в еврозоната през 2023 г. да продължи да намалява до около 92 % (спрямо 99 % през 2020 г.) както според проектите на бюджетни планове, така и според прогнозата на Комисията. В краткосрочен план високият номинален растеж, който се дължи на високата инфлация, подпомага намаляването на съотношението на дълга към БВП. Разликата между лихвените проценти и растежа става по-благоприятна, особено в държавите членки с голям дълг, тъй като по-високите лихвени проценти се включват в по-високите лихвени разходи само постепенно поради дългия срок до падежа на държавните дългове. През 2023 г. се очаква шест държави членки от еврозоната да продължат да имат съотношение на дълга към БВП над 100 % от БВП (Белгия, Гърция, Испания, Франция, Италия и Португалия), като допълнително увеличение се прогнозира само за Белгия.

6. През 2022 г. се очаква фискалната позиция на еврозоната да остане ясно експанзивна с около 2¼ % от БВП след експанзивната политика през 2020 г. (¼ % от БВП) и 2021 г. (1¼ % от БВП). Фискалната позиция се измерва като промяната в нетните първични разходи спрямо средносрочния потенциален растеж. Тя включва всички енергийни мерки, обявени от държавите членки от еврозоната, но изключва временните извънредни мерки във връзка с COVID-19. По-голямата част от тази експанзивна позиция (близо 2 процентни пункта от БВП) се дължи на нарастването на нетните първични текущи разходи, две трети от които отразяват посочените по-горе мерки за смекчаване на въздействието на високите цени на енергията.

7. През 2022 г. се очаква допълнителна подкрепа за възстановяването и екологичния и цифровия преход от финансирани на национално равнище инвестиции и разходи, финансирани с безвъзмездни средства по линия на МВУ и други фондове на ЕС (около ¼ процентни пункта от БВП).

8. През 2023 г. се очаква фискалната позиция на еврозоната да бъде като цяло неутрална след кумулативна фискална експанзия от 3¾ % от БВП през периода 2020—2022 г. През 2023 г. се очаква нетните първични текущи разходи да имат леко рестриктивен принос за фискалната позиция на еврозоната поради по-ниското нетно въздействие на енергийните мерки в сравнение с 2022 г.

9. Финансираните на национално равнище инвестиции и разходите, финансирани с безвъзмездни средства по МВУ и други фондове на ЕС, ще осигурят допълнителна подкрепа за растежа на еврозоната през 2023 г. (с ¼ процентни пункта от БВП), допринасяйки за екологичния и цифровия преход и за енергийната сигурност.

10. Прогнозната фискална позиция на еврозоната за 2023 г., както и основните тенденции при нетните първични текущи разходи и инвестициите като цяло са в съответствие с препоръките на Съвета от 12 юли 2022 г. и изявлението на Еврогрупата от 3 октомври 2022 г. относно ответните мерки на фискалната политика по отношение на високите цени на енергията и инфлационния натиск. В последното изявление се призовава за въздържане от политики, които биха увеличили инфлационния натиск. Въпреки това, предвид несигурността по отношение на развитието на цените на енергията и липсата на информация за евентуалното удължаване на енергийните мерки и през 2023 г. за

повечето държави членки, съществува риск фискалната позиция в крайна сметка да стане по-експанзивна от настоящата прогноза.

Становищата на Комисията относно проектите на бюджетни планове за 2023 г. са съсредоточени върху съответствието с препоръките на Съвета от 12 юли 2022 г. Комисията не публикува становище относно проекта на бюджетен план за Италия, изготвен въз основа на непроменена политика през 2023 г. и представен от представено от предишното правителство на 10 октомври. Вместо това Комисията своевременно ще публикува становище относно актуализирания проект на бюджетен план за 2023 г., за който се очаква да бъде представен скоро от новото правителство. По-долу е представено обобщение на становищата на Комисията, които се основават на нейната прогноза от есента на 2022 г.:

Държавите членки с високо равнище на дълга (Белгия, Франция, Гърция, Португалия и Испания)

- За Франция, Гърция и Испания се очаква нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи да бъде под средносрочния потенциален ръст на БВП, като се вземат предвид временната и целенасочена подкрепа за домакинствата и предприятията, които са най-уязвими от покачването на цените на енергията, и разходите за помощ за хората, бягащи от Украйна, както се препоръчва от Съвета. Това не е така в Белгия, където нарастването на финансираните на национално равнище текущи разходи надвишава потенциалния растеж, като се вземе предвид временната и целенасочена подкрепа за домакинствата и предприятията, които са най-уязвими от покачването на цените на енергията, и за хората, бягащи от Украйна. За Португалия се очаква нарастването на финансираните на национално равнище текущи разходи да бъде близо до средносрочния потенциален ръст на БВП, като се приеме планираното намаляване на мерките в отговор на високите цени на енергията, включително на временната и целенасочена подкрепа за уязвимите домакинства и предприятия.
- Всички държави членки планират да финансират публични инвестиции за екологичния и цифровия преход и за енергийната сигурност, включително чрез използване на МВУ и други фондове на ЕС, както се препоръчва от Съвета. Очаква се общите публични инвестиции като процент от БВП да се увеличат или да останат стабилни през 2023 г. спрямо 2022 г. във всички държави членки, с изключение на Франция и Гърция. Белгия, Франция, Гърция, Португалия и Испания планират да запазят финансираните на национално равнище инвестиции, тъй като се очаква те да се увеличат или да останат стабилни през периода 2022—2023 г. Приносът на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по линия на МВУ и фондове на ЕС, за общата фискална позиция е експанзивен или неутрален във всички държави членки, с изключение на Франция и Гърция.
- Като цяло Комисията е на мнение, че проектите на бюджетни планове на Франция, Гърция и Испания са в съответствие с фискалните насоки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г., докато този на Белгия е частично в съответствие с препоръката, а по отношение на проекта на Португалия е налице риск да бъде само частично в съответствие с препоръката.

Държави членки с малък/среден дълг (Австрия, Хърватия, Кипър, Естония, Финландия, Германия, Ирландия, Латвия, Литва, Люксембург, Малта, Нидерландия, Словения и Словакия)

- Общата фискална позиция през 2023 г. се различава в отделните държави членки:

- рестриктивна (между +0,5 % и +2,3 % от БВП — по условие отрицателният знак показва експанзивна позиция): Латвия, Ирландия, Кипър и Малта
- като цяло неутрална (между -0,1 % и -0,2 % от БВП): Хърватия, Австрия и Финландия
- експанзивна (между -0,4 % и -2,6 % от БВП): Литва, Германия, Естония, Люксембург, Нидерландия, Словения и Словакия.

- Приносът на техните финансирани на национално равнище текущи разходи (след приспадане на новите мерки по отношение на приходите) към общата фискална позиция през 2023 г. също варира в отделните държави членки:
  - рестриктивен (между +0,4 и +1,7 процентни пункта): Хърватия, Латвия, Ирландия, Кипър и Малта
  - като цяло неутрален (около нула процентни пункта): Финландия и Нидерландия
  - експанзивен (между -0,3 % и -1,7 процентни пункта): Австрия, Литва, Германия, Естония, Люксембург, Словения и Словакия. Във всички случаи това не е резултат от временна и целенасочена подкрепа за домакинствата и предприятията, които са най-уязвими от покачването на цените на енергията, и за хората, бягащи от Украйна.
- Всички държави членки планират да финансират публични инвестиции за екологичния и цифровия преход и за енергийната сигурност, включително чрез използване на МВУ и други фондове на ЕС, както се препоръчва от Съвета. Очаква се общите публични инвестиции като процент от БВП да се увеличат или да останат стабилни през 2023 г. спрямо 2022 г. във всички държави членки с малък/среден дълг. Всички държави членки планират да запазят финансираните на национално равнище инвестиции, с изключение на Кипър, Латвия и Малта, където се очаква те да намалеят между 2022 г. и 2023 г. Приносът на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по линия на МВУ и фондове на ЕС, за общата фискална позиция е експанзивен или неутрален във всички държави членки, с изключение на Германия.
- Като цяло Комисията е на мнение, че проектите на бюджетни планове на Хърватия, Кипър, Финландия, Ирландия, Латвия и Малта са в съответствие с фискалните насоки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. Проектите на бюджетни планове на Австрия, Литва, Германия, Естония, Люксембург, Нидерландия, Словения и Словакия са частично в съответствие с препоръката.

Въпреки че държавите членки бързо въведоха енергийни мерки като част от спешните ответни мерки на политиката по отношение на извънредното покачване на цените на енергията, удължаването на съществуващите и/или въвеждането на нови мерки за подкрепа в отговор на високите цени на енергията би допринесло за по-голямо нарастване на финансираните на национално равнище нетни текущи разходи и за увеличаване на прогнозирания бюджетен дефицит и държавен дълг през 2023 г. Поради това е важно държавите членки да насочат по-добре тези мерки към най-уязвимите домакинства и изложените на риск предприятия, за да запазят стимулите за намаляване на потреблението на енергия, както и мерките да бъдат оттеглени, когато натискът върху цените на енергията намалее.

I. Въведение

Координацията на националните бюджетни политики е важна част от рамката за икономическо управление в Икономическия и паричен съюз[1]. За да бъде възможна тази координация, до средата на октомври държавите членки от еврозоната представят на Комисията и на Еврогрупата своите проекти на бюджетни планове за следващата година. В тези планове се обобщават проектобюджетите, които правителствата възнамеряват да внесат в националните парламенти. Комисията представя становище по всеки план, като оценява дали планът съответства на задълженията на държавите членки по Пакта за стабилност и растеж. Със становищата на Комисията се предоставят съвети относно политиките на националните правителства и се информират националните парламенти, за да се спомогне за приемането на бюджети, които са в съответствие с фискалните правила на ЕС и препоръките на Съвета. На 1 януари 2023 г. Хърватия ще стане държава членка от еврозоната и реши доброволно да представи своя проект на бюджетен план за 2023 г. Поради това планът на Хърватия е включен в настоящото съобщение и Комисията представи становище по него. Правителствата на Италия и Латвия, чийто мандат изтича, представиха проекти на бюджетни планове въз основа на непроменени политики; поради това бюджетните данни за тези държави за 2023 г., представени в настоящото съобщение, не представляват цели на политиката. Комисията представя и цялостна оценка на бюджетната ситуация и на перспективите за еврозоната като цяло.

Оценката на Комисията се основава на фискалните препоръки, приети от Съвета на 12 юли 2022 г. Повишената несигурност и сериозните рискове от влошаване на икономическите перспективи в контекста на войната в Европа, безпрецедентното покачване на цените на енергията и продължаващите смущения във веригата на доставки дадоха основание за удължаване до 2023 г. на общата клауза за дерогация от Пакта за стабилност и растеж, която беше задействана от Комисията и Съвета през март 2020 г[2]. В този контекст фискалните препоръки на Съвета бяха формулирани в качествено отношение с количествена основа с някои важни разлики въз основа на предизвикателствата, свързани с държавния дълг на държавите членки.

За 2023 г. препоръките на Съвета са съсредоточени върху цялостната посока и състава на фискалната позиция, включително разходите, финансирани от Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ) и други фондове на ЕС. Временните извънредни мерки във връзка с COVID-19 са изключени от фискалната позиция. Съветът препоръча на държавите членки с голям дълг (Белгия, Гърция, Испания, Франция, Италия и Португалия) да осигурят разумна фискална политика, по-специално чрез ограничаване на нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи

[1] Както е посочено в Регламент (ЕС) № 473/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. относно общите разпоредби за мониторинг и оценка на проектите за бюджетни планове и за гарантиране на коригирането на прекомерния дефицит на държавите членки в еврозоната (ОВ L 140, 27.5.2013 г., стр. 11).

[2] В съобщението до Съвета относно задействането на общата клауза за дерогация от Пакта за стабилност и растеж (COM(2020) 123 final, 20.3.2020 г.) Комисията изрази становището си, че като се има предвид очакваният сериозен икономически спад в резултат на пандемията от COVID-19, условията за задействане на общата клауза за дерогация са изпълнени. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията. На 23 май 2022 г. Комисията удължи срока на действие на общата клауза за дерогация от Пакта за стабилност и растеж до 2023 г.

под средносрочния потенциален БВП. На държавите членки с малък/среден дълг беше препоръчано да гарантират, че нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката. И в двата случая в препоръките се призовава да се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за домакинствата и предприятията, които са най-уязвими от покачването на цените на енергията, и за хората, бягащи от Украйна. Всички държави членки следва да имат готовност да адаптират текущите разходи към променящата се ситуация. На всички държави членки беше препоръчано също така да увеличат публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като вземат предвид инициативата REPowerEU, включително като използват МВУ и други фондове на Съюза.

За периода след 2023 г. на всички държави членки беше препоръчано да провеждат фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции. На държавите членки с голям дълг беше препоръчано също така да гарантират надеждно и постепенно намаляване на дълга и фискална устойчивост в средносрочен план чрез постепенна консолидация, инвестиции и реформи.

Настоящото съобщение има две цели. Първо, в него се очертава цялостната картина на бюджетната политика на равнището на еврозоната въз основа на междудържавна оценка на проектите на бюджетни планове за 2023 г. Второ, в него се прави преглед на проектите на бюджетни планове на национално равнище и се обяснява как Комисията подхожда към тяхната оценка, като се обръща специално внимание на бюджетните мерки за смекчаване на въздействието на високите цени на енергията, предприети или обявени по надежден начин от правителствата, както и на качеството на енергийните мерки.

Таблица 1: Обобщение на оценката на съответствието на проектите на бюджетни планове за 2023 г. с препоръките на Съвета

	Обща фискална позиция	**Принос на финансираните на национално равнище първични текущи разходи за фискалната позиция** Като се вземат предвид целенасочените разходи, свързани с енергията и бежанците: без промяна в заключението	**Нарастване на финансираните на национално равнище първични текущи разходи под средносрочния потенциален ръст на БВП** Като се вземат предвид целенасочените разходи, свързани с енергията и бежанците: без промяна в заключението	**Публични инвестиции за екологичния и цифровия преход и за енергийната сигурност**	**Обща оценка**	**Запазване на финансираните на национално равнище инвестиции**	**Принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по линия на МВУ и фондове от ЕС**
Държави членки с малък/среден дълг							
Австрия	✓	×	*	✓	×	✓	✓
Хърватия	✓	✓	*	✓	✓	✓	✓
Кипър	✓	✓	*	✓	✓	×	✓
Естония	×	×	*	✓	×	✓	✓
Финландия	✓	✓	*	✓	✓	✓	✓
Германия	×	×	*	✓	×	✓	×
Ирландия	✓	✓	*	✓	✓	✓	✓
Латвия	✓	✓	*	✓	✓	×	✓
Литва	×	×	*	✓	×	✓	✓
Люксембур	×	×	*	✓	×	✓	✓
Малта	✓	✓	*	✓	✓	×	✓
Нидерланд	×	✓	*	✓	×	✓	✓
Словения	×	×	*	✓	×	✓	✓
Словакия	×	×	*	✓	×	✓	✓
Държави членки с голям дълг							
Белгия	*	*	×	✓	×	✓	✓
Франция	*	*	✓	✓	✓	✓	×
Гърция	*	*	✓	✓	✓	✓	×
Португали	*	*	×[1]	✓	×	✓	✓
Испания	*	*	✓	✓	✓	✓	✓

* В тази таблица са включени само елементите, които са от значение за съответствието на държавите членки с препоръките на Съвета. За държавите членки с малък/среден дълг препоръката не се отнася до нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи под средносрочния потенциален ръст на БВП, докато за държавите членки с голям дълг препоръката не се отнася до общата фискална позиция, нито до приноса на финансираните на национално равнище първични текущи разходи за фискалната позиция.

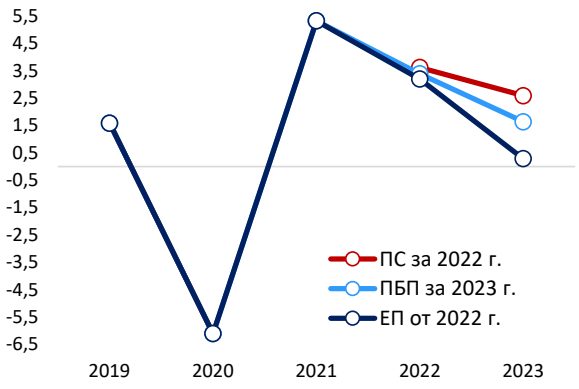
[1] За Португалия се очаква нарастването на финансираните на национално равнище текущи разходи да бъде близо до средносрочния потенциален ръст на БВП, като се приеме планираното намаляване на мерките в отговор на високите цени на енергията, включително на временната и целенасочена подкрепа за уязвимите домакинства и предприятия.

II. Основни констатации за еврозоната

Икономически перспективи

През 2022 г. икономиката на еврозоната продължи да се възстановява силно след пандемията, но се очаква икономическата активност да се забави рязко през 2023 г. на фона на високата инфлация. На тримесечна основа реалният БВП на еврозоната достигна равнището си отпреди пандемията (последното тримесечие на 2019 г.) още през третото тримесечие на 2021 г. благодарение на подобрената здравна ситуация и ефективната подкрепа на политиката на национално равнище и на равнището на ЕС. Икономическата активност остана устойчива до третото тримесечие на 2022 г. въпреки значителните пречки. Последиците от агресивната война на Русия срещу Украйна, с намаляването на доставките на природен газ от Русия за Европа, допринесоха за вече съществуващите затруднения и смущения в световните вериги на доставки. Рязко покачващите се цени на енергията доведоха до изключително високи равнища на инфлацията по ХИПЦ в еврозоната (10,6 % през октомври 2022 г.) и до нарастващи инфлационни диференциали между държавите членки поради различните национални енергийни миксове и неравномерните мерки на фискалната политика. Въпреки високата инфлация частното потребление продължи да се възстановява през първите три тримесечия на 2022 г. благодарение на отварянето на всички обекти, в които се осъществява контакт, на отложеното търсене, свързано с исторически големите спестявания, натрупани през 2020 г. и 2021 г., и на подкрепата на правителствата за смекчаване на въздействието на високите цени на енергията. Независимо от това енергийният ценови шок оказва значително влияние върху условията на търговия на икономиката на еврозоната и на свой ред върху реалните разполагаеми доходи на домакинствата и реалните печалби на предприятията. Очаква се това да доведе до по-ниско равнище на частното потребление и инвестициите през следващите тримесечия. Инвестициите вече започнаха да се забавят поради голямата несигурност и по-неблагоприятните условия за финансиране, докато възстановяването на международния туризъм подпомогна износа. Наличните показатели сочат продължаваща загуба на инерция, а прогнозата на Комисията от есента на 2022 г. очертава техническа рецесия с две отрицателни стойности на реалния БВП през последното тримесечие на 2022 г. и първото тримесечие на 2023 г. Като цяло през 2022 г. се очаква икономиката на еврозоната да нарасне с 3,2 % след възстановяването от 5,3 %, отчетено през 2021 г. В резултат на това се очаква през 2022 г. годишното равнище на

Графика 2.1 **Еврозона: растеж на реалния БВП, 2019—2023 г. (%)**

Забележка: Франция не представи програмите за стабилност за 2022 г., поради което не е включена в съвкупните данни на ПС за 2022 г. за еврозоната.
Източници: Проекти на бюджетни планове за 2023 г. (ПБП 2023 г.), прогноза на Европейската комисия от есента на 2022 г. (ЕП 2022 г.) и програми за стабилност за 2022 г. (ПС 2022 г.)

реалния БВП да бъде с повече от 2 процентни пункта над равнището отпреди пандемията от 2019 г.

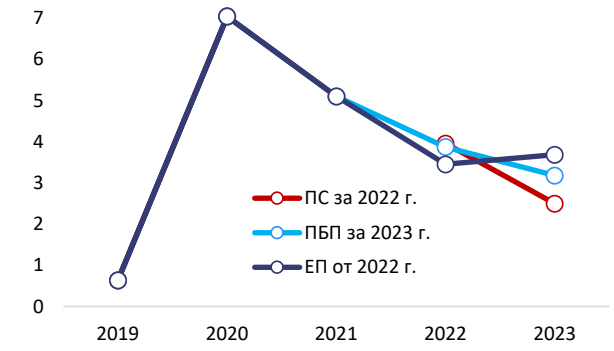
Макроикономическите прогнози, на които се основават проектите на бюджетни планове, и прогнозата на Комисията от есента на 2022 г., са близки за 2022 г., но се различават значително за 2023 г. Прогнозите за растеж на реалния БВП на еврозоната от 3,4 % през 2022 г. в проектите на бюджетни планове са само малко по-благоприятни, отколкото в прогнозата на Комисията от есента на 2022 г. (графика 2.1 и таблица IV.1 от приложението). За 2023 г., въпреки че според прогнозата на Комисията икономиката на еврозоната като цяло ще остане в застой, с растеж от едва 0,3 %, в проектите на бюджетни планове все още се предвижда икономическата активност да продължи да отбелязва стабилен растеж, макар и с много по-нисък темп (1,6 %) в сравнение с 2022 г. Програмите за стабилност за 2022 г. бяха още по-оптимистични, с прогнозиран икономически растеж от 2,6 % през 2023 г.

Рисковете за икономическия растеж през 2023 г. клонят към влошаване поради големия инфлационен натиск, ограниченията на енергийните доставки и затягането на условията за финансиране. Геополитическото напрежение, и по-специално военната агресия на Русия срещу Украйна, предполагат висока степен на несигурност за икономиката на еврозоната. Доставките на газ следва да бъдат достатъчни за предстоящата зима, но трайната енергийна сигурност и ускоряването на екологичния преход ще изискват допълнителни инвестиции. Инфлацията може да се затвърди още повече и да се отрази неблагоприятно на възстановяването, а нарастващите разходи по заеми може да увеличат вече съществуващата финансова уязвимост в корпоративния сектор, което да окаже потенциално въздействие върху растежа. Освен това потенциалното несъответствие между целите на фискалната и паричната политика може да има неблагоприятни последици. И накрая, рисковете, произтичащи от световната икономика, продължават да бъдат значими.

Фискални перспективи

В проектите на бюджетни планове се очаква допълнително намаляване на дефицита в еврозоната през 2023 г., докато в прогнозата на Комисията се очаква леко увеличение (графика 2.2 и таблица IV.2 от приложението). След като спадна от 7 % от БВП през 2020 г. на 5,1 % през 2021 г., както в проектите на бюджетни планове, така и в прогнозата на Комисията се очаква дефицитът в еврозоната да намалее отново през 2022 г. (съответно до 3,9 % и 3,5 % от БВП). Дефицитът през 2022 г. обаче ще остане доста над равнището отпреди пандемията от 2019 г. в еврозоната (0,6 % от БВП), което се дължи и на допълнителните текущи разходи, които не са с временен характер, приети след пандемията. За 2023 г. проектите на бюджетни планове сочат допълнително намаляване на дефицита в еврозоната с 0,7 процентни пункта от БВП — до 3,2 %. Тази прогноза за дефицита обаче е по-благоприятна от прогнозата на Комисията, в която вместо това се предвижда увеличение на дефицита от 0,2 процентни пункта от БВП през следващата година — до 3,7 %. Това леко увеличение се дължи на автоматичните стабилизатори в контекста на очакваното забавяне на икономическия растеж, по-високите разходи за лихви и неизпълнението на приходите поради структурата на растежа с не толкова висок дял на данъците[3]. Очаква се тези увеличаващи дефицита фактори да компенсират и превишат по-ниските нетни бюджетни разходи за енергийните мерки — при условие че се потвърди прекратяването на част от енергийните мерки през 2023 г. (от 1,3 % от БВП през 2022 г. на 0,9 % през 2023 г.) — и пълното премахване на временните извънредни мерки във връзка с COVID-19 (оценени на 0,9 % от БВП през 2022 г. — таблица IV.4 от приложението). По-голямата част от държавите членки от еврозоната планират по-малък дефицит през 2023 г. в сравнение с 2022 г. Предвижда се спад над 1 процентни пункта от БВП в Гърция (с 2,1 процентни пункта до 2,1 %), Германия (с 1,6 процентни пункта до 2 %) и Испания (с 1,1 процентни пункта до 3,9 %). По-високите очаквания в прогнозата на Комисията отразяват и времеви аспект, тъй като някои проекти на бюджетни планове бяха изготвени доста преди прогнозата на Комисията от есента на 2022 г. Десет държави членки от еврозоната

Графика 2.2 **Еврозона: номинален дефицит, 2019—2023 г. (% от БВП)**

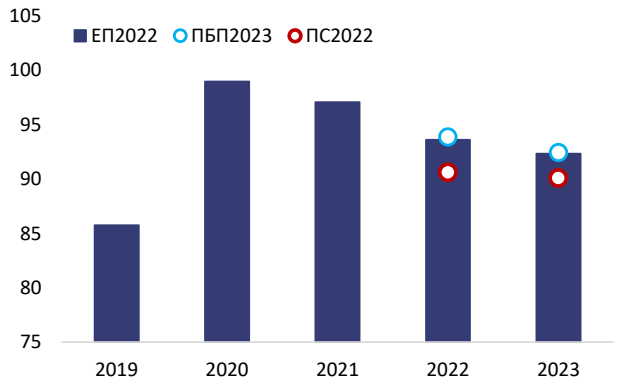
Забележка: Съвкупните данни на ПС за 2022 г. за еврозоната не включват данни за Франция, тъй като през 2022 г. Франция не представи програма за стабилност.
Източници: Проекти на бюджетни планове за 2023 г. (ПБП 2023 г.), прогноза на Европейската комисия от есента на 2022 г. (ЕП 2022 г.) и програми за стабилност за 2022 г. (ПС 2022 г.)

[3] Извънредните приходи (неизпълнението на приходите) се оценяват чрез увеличението (намалението) на съотношението на приходите към БВП, което не се обяснява с дискреционни мерки или трансфери от бюджета на ЕС. В прогнозата на Комисията от есента на 2022 г. за еврозоната извънредните приходи се оценяват на ¾ % от БВП през 2021 г. и ½ % през 2022 г. За 2023 г. се предвижда неизпълнение на приходите от около ¾ % от БВП.

предвиждат дефицит над 3 % от БВП през 2023 г., включително четири държави членки с голям дълг (Белгия, Испания, Франция и Италия).

Както проектите на бюджетни планове, така и прогнозата на Комисията сочат намаляване на съотношението на дълга към БВП през 2022 г. и 2023 г. (графика 2.3 и таблица IV.3 от приложението). В проектите на бюджетни планове се предвижда съотношението на дълга към БВП [4] да достигне 94 % от БВП през 2022 г. (спад от 97 % през 2021 г.) и да продължи да намалява през 2023 г. до около 92 %[5]. Тази прогноза по същество е същата като тази в прогнозата на Комисията от есента на 2022 г. През 2023 г. първичният дефицит ще продължи да оказва натиск върху динамиката на дълга в еврозоната (графика 2.4).

Графика 2.3 **Еврозона: държавен дълг, 2019—2023 г. (% от БВП)**

Забележка: Франция не представи програмите за стабилност за 2022 г., поради което не е включена в съвкупните данни на ПС за 2022 г. за еврозоната.
Източници: Проекти на бюджетни планове за 2023 г. (ПБП 2023 г.), прогноза на Европейската комисия от есента на 2022 г. (ЕП 2022 г.) и програми за стабилност за 2022 г. (ПС 2022 г.)

Поради високата инфлация се очаква диференциалът между лихвените проценти и темповете на растеж да остане благоприятен през 2023 г., което ще допринесе за намаляване на дълга. Високата инфлация (измерена с дефлатора на БВП) увеличава знаменателя на съотношението на дълга към БВП, докато по-високите лихвени проценти засягат числителя чрез по-високите лихвени разходи само постепенно поради твърде дългия срок до падежа на държавните дългове в еврозоната. [6] Този лавинообразен ефект, намаляващ дълга,[7] е особено силен в държавите членки с голям дълг. През 2023 г. се предвижда значително намаляване на съотношението на дълга към БВП в Гърция, Португалия, Кипър и Ирландия — държави, за които се очаква да отчетат и първични излишъци. Очаква се шест държави членки да имат съотношение на дълга към над 100 % от БВП през 2023 г. (Белгия, Гърция, Испания, Франция, Италия и Португалия), като се очаква съотношението на дълга към БВП да нарасне само в Белгия.

Прогнозите за дълга за следващите години са свързани с повишена несигурност. Стохастичните симулации, които прилагат широк спектър от макроикономически

[4] При консолидирането на тези данни за дълга не са отразени междуправителствените заеми.

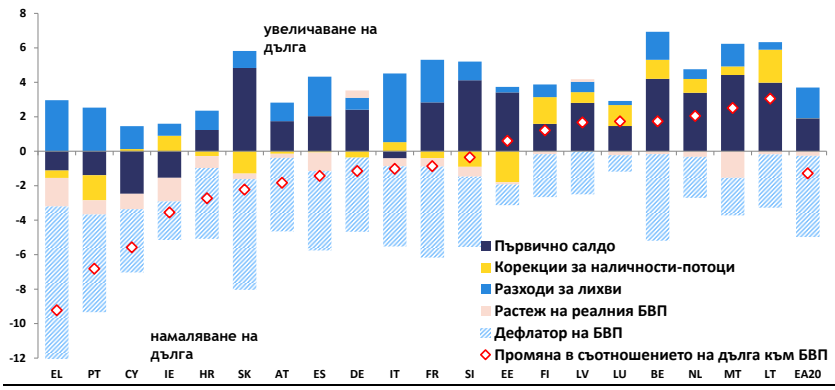
[5] Държавите членки с прогнозирано увеличение на съотношението на дълга към БВП през 2023 г. са Белгия, Естония, Латвия, Литва, Люксембург, Малта и Финландия. Повечето държави членки, които имаха най-високи съотношения на дълга към БВП преди кризата, прогнозират, че съотношението на дълга към БВП ще намалее през 2023 г.

[6] Понастоящем средният срок до падежа в еврозоната е 8,1 години (данни за септември 2022 г., източник: Статистика за държавните финанси, ЕЦБ).

[7] Така наречените „лавинообразен ефект“ отразява влиянието на разходите за лихви върху годишното натрупване на дълг, както и влиянието на растежа на реалния БВП и инфлацията (дефлатор на БВП) върху съотношението на дълга към БВП.

сътресения по централния сценарий, показват, че съотношението на дълга към БВП в еврозоната вероятно ще бъде между 87 % и 98 % от БВП през 2023 г. и между 80 % и 102 % от БВП през 2027 г. (приложение III). От една страна, върху фискалната устойчивост оказват влияние няколко фактора. По-специално очаква се високата инфлационна среда да окаже отрицателно въздействие върху динамиката на дългосрочния държавен дълг. В краткосрочен план се очаква съотношението на дълга към БВП да спадне поради по-високия растеж на номиналния БВП. В по-дългосрочен план увеличението на лихвените проценти в крайна сметка ще се отрази на динамиката на дълга. На фона на несигурните перспективи за растеж е налице риск това да се отрази неблагоприятно на развитието на дълга в дългосрочен план, което показва значението на извършването на реформи и инвестиции за възобновяване на потенциала за растеж и на провеждането на отговорни фискални политики. Освен това условните задължения, произтичащи от предоставянето на публични гаранции, включително предоставените в контекста на пандемията от COVID-19, биха могли да окажат неблагоприятно въздействие върху държавните дългове и дефицити, ако бъдат изискани[8]. Като цяло прибягването до гарантирани заеми беше разнородно в отделните държави членки, като в някои държави бяха отчетени значителни суми на заеми, подкрепени с държавни гаранции, още преди избухването на пандемията (каре 1). От друга страна, няколко фактора намаляват рисковете за фискалната устойчивост. Сред тези фактори са удължаването на срока до падежа на дълга през последните години (вж. бележка под линия 6), стабилните източници на финансиране и инициативите на ЕС, като например Европейският инструмент за временна подкрепа с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредно положение (SURE) и, което е по-важно, Next Generation EU и Механизмът за възстановяване и устойчивост (МВУ) чрез финансиране на инвестиции и реформи за стимулиране на растежа. Освен това голяма част от държавния дълг — между 10 % и 35 % в повечето държави от еврозоната[9] — се държи от Европейската система на централните банки.

Графика 2.4 **Разбивка на промяната в съотношението на дълга към БВП, 2023 г. (процентни пунктове от БВП)**

Източник: Прогноза на Европейската комисия от есента на 2022 г.

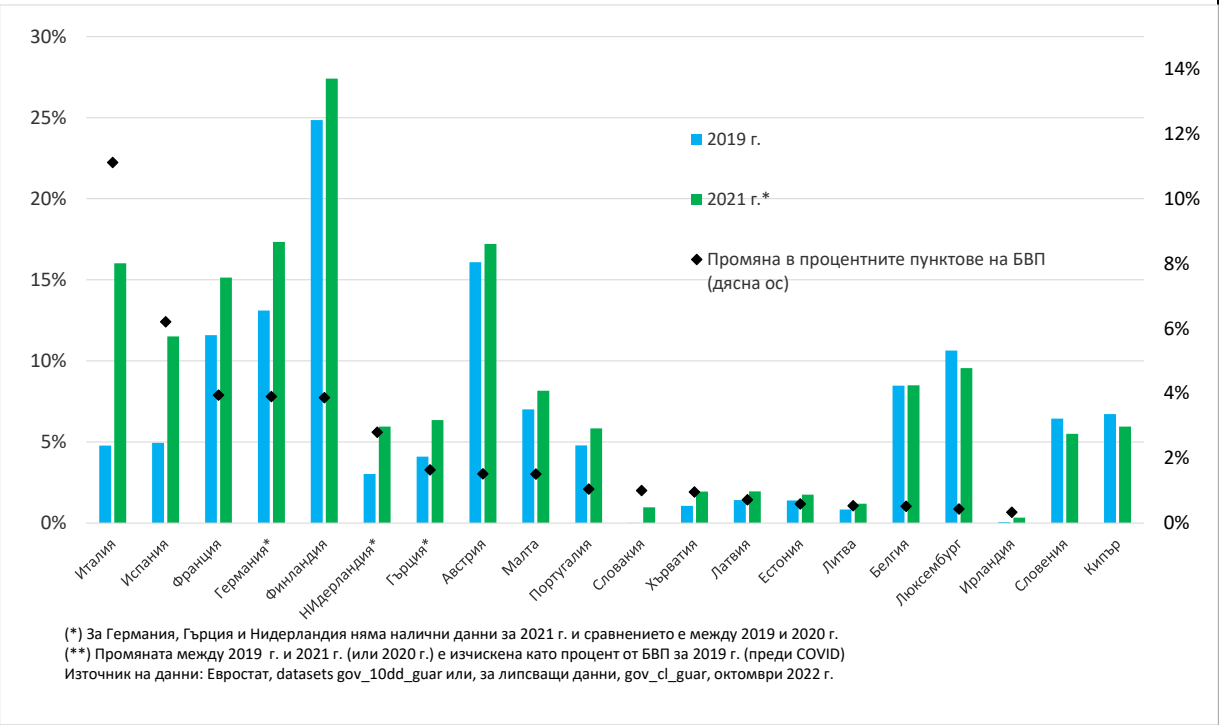
[8] Като цяло условните задължения ще бъдат отразени в държавните дългове и дефицити само ако бъдат изискани, освен в случай на стандартизирани гаранции. В някои случаи правителствата издадоха стандартизирани гаранции в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, като за такива гаранции от самото начало се отчита очакваното въздействие върху дефицита в съответствие с правилата на ЕСС 2010.

[9] Данни за 2021 г., източник: Държавна финансова статистика, ЕЦБ.

Каре 1. Гаранции в проектите на бюджетни планове за 2023 г.

Държавните гаранции и другите форми на подкрепа за ликвидността, по-специално отсрочването на данъци и заемите, представляваха важна част от мерките за подкрепа в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19. В докладите в проектите на бюджетни планове се подчертава, че сроковете на действие на повечето от тези краткосрочни мерки вече са изтекли; освен това размерът на действително издадените гаранции обикновено остава по-нисък (и често значително по-нисък) в сравнение с първоначално обявения максимален размер на гаранционните схеми. Равнището на кумулативното издаване на свързаните с COVID-19 гаранции от 2020 г. насам е значително по-ниско, отколкото по време на световната финансова криза. Въпреки това издаването на гаранции през 2020 г. и 2021 г., независимо дали са пряко свързани с кризата с COVID-19 или не, видимо засегна равнището на непогасените условни задължения в някои държави членки от еврозоната, по-специално в Италия, Испания, Франция, Германия и Финландия (вж. графика Б1.1).

Графика Б1.1 Еврозона: Размер на държавните гаранции, 2019—2021 г. (% от БВП)

(*) За Германия, Гърция и Нидерландия няма налични данни за 2021 г. и сравнението е между 2019 и 2020 г.
(**) Промяната между 2019 г. и 2021 г. (или 2020 г.) е изчискена като процент от БВП за 2019 г. (преди COVID)
Източник на данни: Евростат, datasets gov_10dd_guar или, за липсващи данни, gov_cl_guar, октомври 2022 г.

Понастоящем в проектите на бюджетни планове няма данни за широкоразпространени мерки за ликвидност, предизвикани от енергийната криза и руската агресивна война срещу Украйна. Въпреки това някои държави членки са докладвали за такива мерки в своите планове: например Финландия реши да издаде гаранции, заеми и подобни договорености за енергийния сектор, Словения планира да издаде гаранции в подкрепа на държавни дружества, извършващи дейност на международните енергийни пазари, а Люксембург реши да въведе схема за гарантиране на заеми с цел смекчаване на неблагоприятните последици от цените на енергията за дружествата.

Фискални мерки в отговор на икономическите последици от военната агресия на Русия срещу Украйна

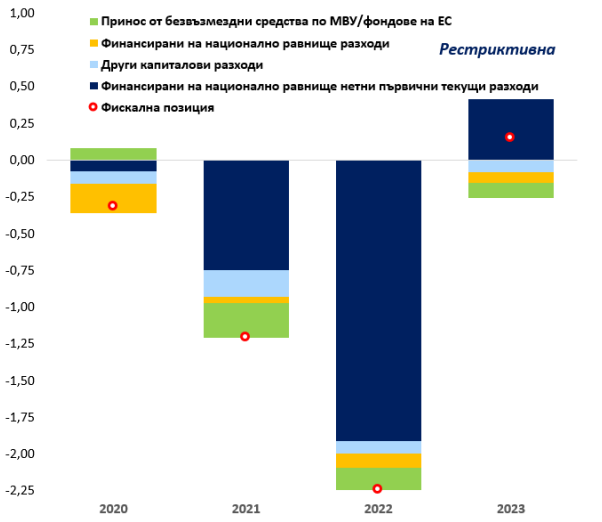
Държавите членки предприеха значителни фискални мерки в отговор на руското нашествие в Украйна и последвалата енергийна криза през 2022 г. Държавите членки въведоха редица политики за смекчаване на прякото икономическо и социално въздействие на рязко покачващите се цени на енергията върху домакинствата и предприятията. В този контекст основна цел на политиката е да се защитят домакинствата с ниски доходи и да се предпазят енергоемките отрасли от внезапната нестабилност на цените. В прогнозата на Комисията нетните бюджетни разходи за нови дискреционни мерки за смекчаване на краткосрочното икономическо и социално въздействие на високите цени на енергията се оценяват на 1,3 % от БВП в еврозоната (таблица IV.5 от приложението). Повечето от тези мерки бяха обявени за временни. Въпреки това, докато около една трета (или 0,4 % от БВП в еврозоната) от тези мерки са насочени (за повече подробности относно начина, по който са определени тези мерки, вж. раздел III, глава „Оценка на мерките за домакинствата и предприятията, които са най-уязвими от покачването на цените на енергията“) към домакинствата и предприятията, които са най-уязвими от покачването на цените на енергията, две трети от тях (или 0,9 % от БВП в еврозоната, без приходите от извънредни печалби на енергийните дружества) не се считат за добре насочени. През 2022 г. бюджетните разходи за подслон и интеграция на бягащите от Украйна хора след агресивната война на Русия се оценяват на 0,1 % от БВП в еврозоната като цяло, като между държавите членки се наблюдават различия.

Прогнозираното постепенно намаляване на енергийните мерки през 2023 г. се основава на мерките, обявени в проектите на бюджетни планове, и подлежи на несигурност, свързана с развитието на цените на енергията, докато бюджетните разходи за подслон на бежанците от Украйна следва да продължат да бъдат по-скоро ограничени. Според прогнозата на Комисията през 2023 г. се очаква нетните бюджетни разходи за енергийни мерки да намалеят до 0,9 % от БВП в еврозоната, тъй като някои държави членки са приели (или обявили) мерки само за няколко месеца от следващата година или изобщо не са приели мерки. По този начин удължаването или приемането на нови енергийни мерки вероятно ще увеличи нетните бюджетни разходи за тези мерки през 2023 г., въпреки допълнителните данъци върху извънредните печалби на енергийните дружества, с допълнителни 1 % от БВП в еврозоната, достигайки близо 2 % от БВП през 2023 г. (за повече подробности вж. раздел III, глава „Оценка на мерките за домакинствата и предприятията, които са най-уязвими от покачването на цените на енергията“). Очаква се бюджетните разходи за подслон и интеграция на бягащите от Украйна хора след агресивната война на Русия да останат на равнище от 0,1 % от БВП в еврозоната.

Оценка на фискалната позиция на еврозоната [10]

През 2022 г. фискалната позиция на еврозоната беше много експанзивна Въз основа на прогнозата на Комисията от есента на 2022 г. фискалната позиция на еврозоната през 2022 г. продължи да бъде експанзивна — с около 2¼ % от БВП, след експанзиите от 1¼ % и ¼ % от БВП, отчетени съответно през 2021 г. и 2020 г. (графика 2.5). Фискалната позиция включва импулса както от националните бюджети, така и от бюджета на ЕС, но не включва временните извънредни мерки във връзка с COVID-19[11]. Във фискалната позиция са включени всички енергийни мерки. В съответствие с препоръките на Съвета от 12 юли 2022 г. обаче в оценката в настоящото съобщение се взема предвид временната и целенасочена подкрепа за домакинствата и предприятията, които са най-уязвими от покачването на цените на енергията, и за хората, бягащи от Украйна.

Графика 2.5 **Фискална позиция на еврозоната и нейните компоненти, 2020—2023 г. (% от БВП)**

Източник: Прогноза на Европейската комисия от есента на 2022 г.

Като цяло през 2022 г. развитието на нетните първични текущи разходи изглежда е било силно експанзивно. Очаква се финансираните на национално равнище нетни текущи разходи да допринесат значително за експанзивната позиция през 2022 г. с близо 2 процентни пункта от БВП. Около две трети от експанзивния принос са свързани с мерките, предприети от правителствата за смекчаване на въздействието на високите цени на енергията върху домакинствата и предприятията. Тези мерки изглеждат до голяма степен широкообхватни и не са насочени към уязвимите групи. Останалата една трета е свързана с увеличението на основните нетни текущи разходи, особено социалните трансфери, с темп над

[10] Фискалната позиция измерва краткосрочния импулс за икономиката от дискреционната фискална политика. В съответствие с подхода, използван след препоръките на Съвета относно програмите за стабилност за 2021 г., в настоящото съобщение се прави оценка на фискалната позиция, като се разглежда годишното увеличение на нетните първични разходи спрямо 10-годишния потенциален растеж. За повече подробности вж. карето: Използвани при оценката на проектите на бюджетни планове за 2022 г. показатели в статистическото приложение.

[11] Временните извънредни мерки във връзка с COVID-19 се състоят главно от трансфери, необходими, за да се поддържа състоянието на домакинствата и предприятията, засегнати от пандемията. Тези мерки са изключени от фискалната позиция, тъй като се предполага, че тяхното пряко въздействие върху икономическия растеж е ограничено към момента на изплащане на средствата поради свързаните с пандемията ограничения на икономическата дейност (например широкоразпространените ограничения на свободата на движение, ограниченията за пътуване и др.). Исторически високото равнище на спестяване на домакинствата през 2020 г. и 2021 г. и устойчивото частно потребление през 2022 г. потвърждават това предположение. Ако временните извънредни мерки във връзка с COVID-19 не бяха изключени, фискалната позиция на еврозоната през 2020 г. щеше да изглежда силно експанзивна (с около 3,5 % от БВП) и щеше да остане също така експанзивна през 2021 г. (с 1¼ %), а през 2022 г. щеше да изглежда като цяло неутрална и рестриктивна през 2023 г. (с около 1 %).

средносрочния потенциален растеж. Тази експанзивна тенденция допринесе за подпомагане на вътрешното потребление, като същевременно увеличи инфлационния натиск и утежни фискалната позиция на няколко държави членки, включително държави членки с голям дълг. През 2022 г. се очаква допълнителен експанзивен принос (около ¼ процентни пункта от БВП) от финансирани на национално равнище инвестиции и разходи, платени от Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на ЕС.

След три години с фискална експанзия понастоящем се очаква фискалната позиция за 2023 г. да бъде като цяло неутрална и да зависи от планираното намаляване на енергийните мерки. Прогнозата на Комисията, която включва информацията, предоставена в проектите на бюджетни планове, показва, че през 2023 г. фискалната позиция на еврозоната ще стане като цяло неутрална. Тази позиция следва да се разглежда в контекста на кумулативна експанзия от 3¾ % от БВП в периода 2020—2022 г. след пандемията. Освен това тази неутрална фискална позиция предполага частично намаляване на енергийните мерки спрямо 2022 г., което е свързано с несигурност (за повече подробности вж. раздел III, глава „Оценка на мерките за домакинствата и предприятията, които са най-уязвими от покачването на цените на енергията“).

Очаква се финансираните на национално равнище инвестиции и разходите, финансирани с безвъзмездни средства по линия на МВУ и други фондове на ЕС, да се разширят допълнително през 2023 г. Това допълнително увеличение на разходите, стимулиращи растежа (с около ¼ % от БВП), ще допринесе за намаляване на зависимостта от внос на енергия от изкопаеми горива, по-специално от Русия. Освен това очакваната фискална подкрепа за публични и частни инвестиции, както и реформите за повишаване на производителността ще окажат положително въздействие върху потенциалния растеж, а оттам и върху фискалната устойчивост в средносрочен план.

Нетните първични текущи разходи ще осигурят леко рестриктивен принос през 2023 г. По-ниското очаквано нетно въздействие на енергийните мерки в еврозоната до голяма степен обяснява този рестриктивен принос от около ½ процентни пункта от БВП. Тази оценка обаче може да бъде преразгледана, ако съществуващите мерки бъдат удължени или ако бъде предоставена допълнителна подкрепа в случай на трайно високи цени на енергията.

Прогнозната фискална позиция на еврозоната, както и основното развитие на нетните първични текущи разходи и инвестициите, изглежда са в съответствие с фискалната препоръка за 2023 г. Като цяло понастоящем не се очаква планираните фискални политики за 2023 г. да допринесат за инфлационния натиск от страна на търсенето и ще засилят предлагането в икономиката на еврозоната, като допълнят текущото нормализиране на паричната политика от страна на ЕЦБ.

Парична политика

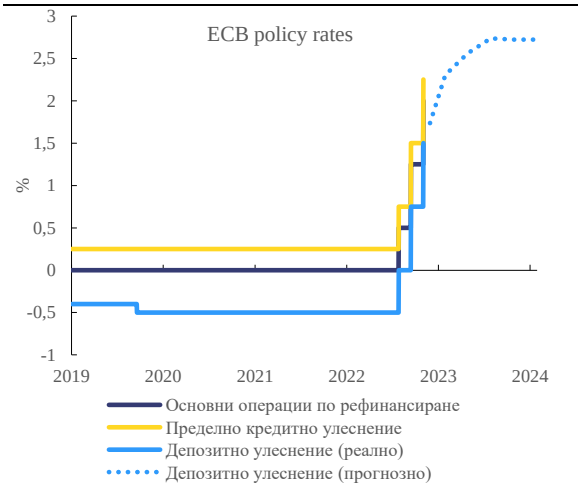
Нормализирането на паричната политика предполага бързо повишаване на лихвените проценти на фона на безпрецедентно висока инфлация. Исторически високата инфлация, която достигна 10,7 % в еврозоната през октомври 2022 г., доведе до бързо увеличаване на основните лихвени проценти, които от юли насам се повишиха с 2 процентни пункта. Нормализирането на основните лихвени проценти започна скоро след края на нетните покупки на активи от Евросистемата в началото на юли. В бъдеще се очаква

лихвените проценти да се увеличат допълнително (графика 2.6). Същевременно ценните книжа с настъпващ падеж, придобити по програмата за закупуване на активи в условията на извънредна ситуация, причинена от пандемия, следва да продължат да бъдат реинвестирани до края на 2024 г., а принципите, уреждащи прекратяването на програмата за закупуване на активи, следва да бъдат обявени на декемврийското заседание на ЕЦБ. На заседанието си през октомври ЕЦБ реши също така да предостави на банките стимули за предсрочно погасяване на средствата, получени в рамките на програмата за целеви дългосрочни операции по рефинансиране, с оглед на изтеглянето на излишната ликвидност от финансовата система.

Въпреки че инфлацията е свързана с временно ниски реални лихвени проценти, номиналните финансови условия се затегнаха значително. Пазарните финансови условия се затегнаха, както стана и с кредитните стандарти на банките от еврозоната. От края на миналата година съставният измерител на разходите за финансиране[12] показва силна възходяща тенденция за домакинствата и особено за нефинансовите предприятия. Нормализирането на паричната политика е съпътствано от повишена доходност на държавните облигации, както и от разширяване на спредовете между лихвените проценти, плащани от държавите членки от еврозоната с по-малък и с по-голям дълг. Въпреки че високата инфлация означава, че по-краткосрочните реални лихвени проценти понастоящем са отрицателни, се очаква реалните финансови условия да се затегнат в бъдеще поради намаляването на инфлацията и постепенното прехвърляне на по-високите лихвени проценти към търговските лихвени проценти по кредитите.

В контекста на висока и постоянна инфлация е от решаващо значение да се поддържа съгласуван микс от парични и фискални политики. През периода 2020—2021 г. много гъвкавата парична политика допринесе за разширяване на фискалното пространство на държавите членки, което беше използвано за противодействие на отрицателните последици от пандемията от COVID-19. От друга страна, фискалната политика допринесе за гладката трансмисия на паричната политика чрез разширяването на гаранциите по банковото кредитиране. Продължаващото нормализиране на паричната политика понастоящем намалява фискалното пространство в контекста на висока и трайна инфлация. Това изисква разумно използване на мерките на фискалната политика, които

Графика 2.6 **Лихвени проценти на ЕЦБ**

Забележка: Прогнози за лихвените проценти по депозитното улеснение въз основа на форуърдните индекси на лихвени проценти по краткосрочни депозити в евро (индексирани овърнайт лихвени суапове)(€STER OIS).
Източник: Bloomberg, собствени изчисления.

[12] Т.е. съставният показател за разходите за кредити (CCCI), изчислен от службите на Комисията, който е синтетичен измерител на разходите за външно финансиране за корпоративния сектор и домакинствата в еврозоната. CCCI на нефинансовите предприятия включва разходите за кредити, предоставени както от банките, така и от финансовите пазари. CCCI на домакинствата включва разходите за банкови заеми, отпуснати за потребление, покупка на жилище и други цели.

следва да бъдат насочени към уязвимите домакинства и дружества, като същевременно се запазва ценовият сигнал и се избягва засилване на инфлационната динамика.

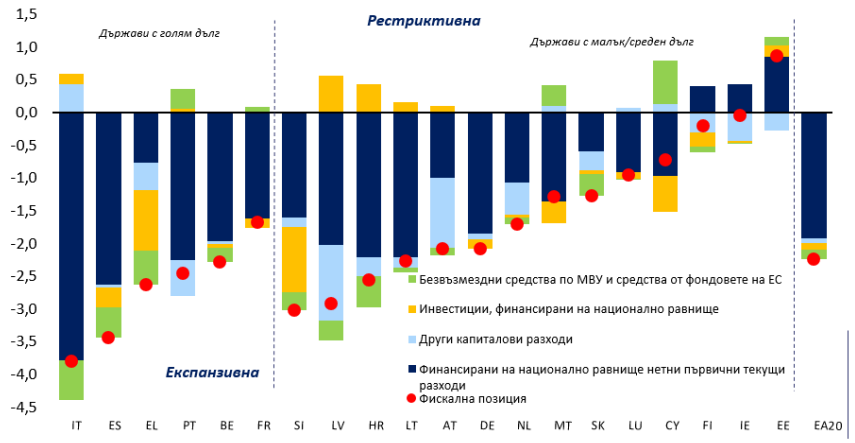
III. Преглед на проектите на бюджетни планове

Оценка на фискалната позиция на държавите членки

Фискална позиция през 2022 г.

През 2022 г. се предвижда експанзивна фискална позиция в почти всички държави членки от еврозоната, включително държавите членки с голям дълг, за които Съветът препоръча разумна фискална политика (графика 3.1). Естония е единствената държава с прогнозна рестриктивна позиция тази година въз основа на прогнозата на Комисията от есента на 2022 г., а Финландия и Ирландия като цяло показват неутрална позиция. За Естония извънредното и донякъде неочаквано увеличение на дефлатора на БВП, прогнозирано за 2022 г. (14,3 %), е една от причините за рестриктивния резултат, тъй като някои разходи на сектор „Държавно управление“ (например социални трансфери или заплати в държавния сектор) може да отразяват висока инфлация с едногодишно забавяне. Много силно увеличение на дефлатора на БВП (над 10 %) се предвижда и за Литва (16,5 %) и Латвия (11,0 %), докато прогнозата за инфлацията, изразена чрез дефлатора на БВП, в еврозоната е 4,6 %. На 18 юни 2021 г. Съветът препоръча подкрепяща фискална позиция за 2022 г. само на държавите членки с малък/среден дълг. Тази година всички държави членки с голям дълг, на които беше препоръчано да прилагат разумна фискална политика и да запазят финансираните на национално равнище инвестиции, отбелязват много експанзивна позиция, като в повечето случаи нетните първични текущи разходи са основната движеща сила[13]. През пролетта на 2023 г. въз основа на данните за резултатите за 2022 г. Комисията ще оцени спазването на специфичните за всяка държава препоръки във фискалната област, отправени от Съвета към държавите членки.

Графика 3.1 **Фискална позиция на държавите членки от еврозоната и нейните компоненти, 2022 г. (% от БВП)**

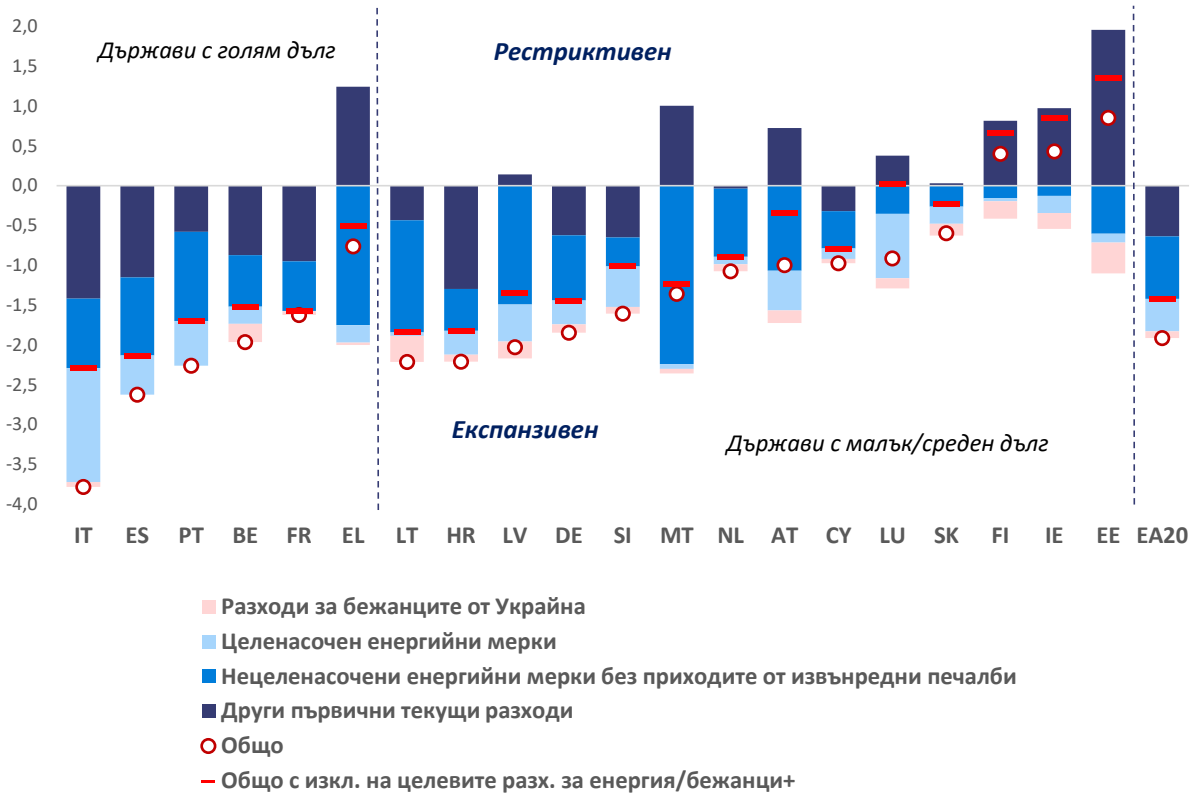
Източник: Прогноза на Европейската комисия от есента на 2022 г.

[13] Съветът препоръча на Италия и Португалия да ограничат нарастването на финансираните на национално равнище текущи разходи през 2022 г., а на България, Хърватия, Латвия и Литва беше препоръчано да ги контролират. По това време (през пролетта на 2021 г.) беше прогнозирано, че през 2022 г. тези държави членки ще отчетат значителен подкрепящ принос на тези разходи за фискалната позиция (над 0,5 процентни пункта от БВП).

Капиталовите разходи бяха подкрепени както с национално финансиране, така и с финансиране от ЕС в повечето държави членки. В препоръките на Съвета от 18 юни 2021 г. всички държави членки се приканват да запазят финансираните на национално равнище инвестиции през 2022 г. и да използват Механизма за възстановяване и устойчивост в подкрепа на възстановяването. Очаква се финансираните на национално равнище инвестиции да бъдат запазени в повечето държави членки от еврозоната. Италия, Латвия, Хърватия, Литва и Естония са изключение, с очаквано намаляване с над 0,1 процентни пункта от БВП на този компонент на фискалната позиция през 2022 г. Планира се обаче за тези държави членки усвояването на безвъзмездни средства по линия на МВУ да се увеличи. Очаква се разходите, финансирани с безвъзмездни средства по линия на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на ЕС, да са се увеличили или като цяло да са се стабилизирали във всички държави от еврозоната през тази година, с изключение на Португалия, Малта и Кипър поради по-ниските разходи, свързани с други фондове на ЕС (графика 3.1).

През 2022 г. енергийните мерки бяха основната, но не единствена движеща сила за експанзивното развитие на нетните първични текущи разходи в повечето държави членки (графика 3.2). В повечето държави членки от еврозоната се очаква нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) да надвиши темпа на средносрочния потенциален растеж. Само във Финландия, Ирландия и Естония този принос би бил (леко) рестриктивен. През 2022 г. всички правителства от еврозоната предприеха мерки за смекчаване на въздействието на високите цени на енергията. В повечето случаи обаче тези мерки не са били насочени към домакинствата и предприятията, които са най-уязвими от покачването на цените на енергията. Освен това през 2022 г. повечето държави членки с голям дълг и няколко държави с малък/среден дълг са увеличили нетните текущи разходи, които не са свързани с енергийни мерки (вж. тъмносинята колона в графика 3.2), главно поради значителното увеличение на основните социални трансфери, а в Белгия и Италия — на заплатите в публичния сектор. В резултат на това дори след като се вземат предвид целенасочените енергийни мерки и подкрепата за хората, бягащи от Украйна, приносът на този компонент ще остане значително експанзивен (над 0,5 процентни пункта от БВП) във всички държави членки с голям дълг и в няколко държави с малък/среден дълг, както е показано на графика 3.2.

Графика 3.2 **Финансирани на национално равнище нетни първични текущи разходи: принос за фискалната позиция и движещи сили, 2022 г. (процентни пунктове от БВП)**

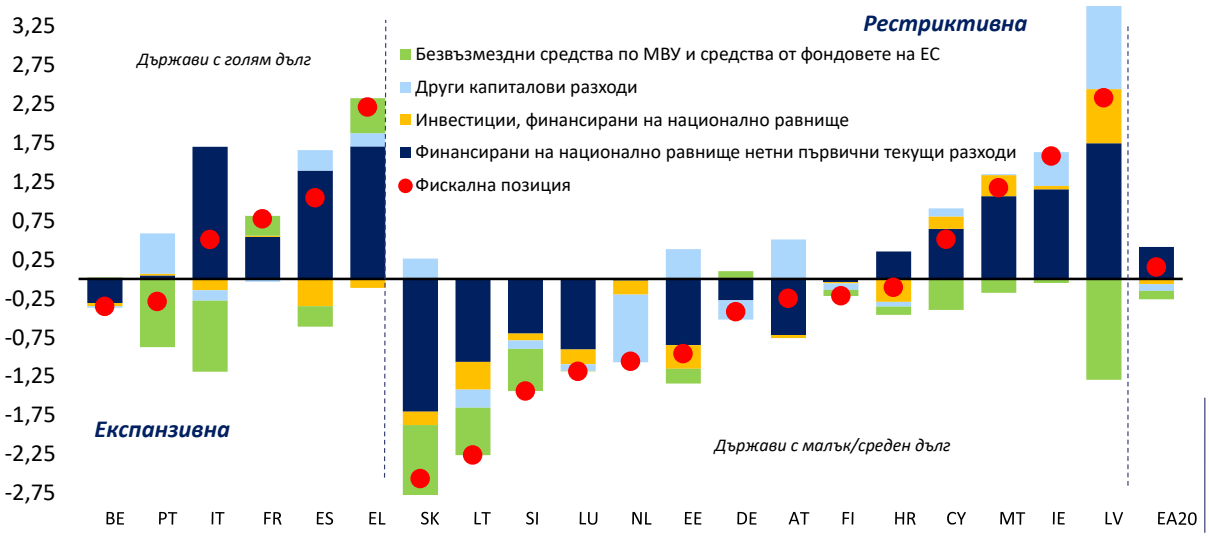

Източник: Прогноза на Европейската комисия от есента на 2022 г.

Фискална позиция през 2023 г.

През 2023 г. се очаква фискалната позиция да се различава в отделните държави членки (графика 3.3). Въз основа на прогнозата на Комисията от есента на 2022 г., която включва информацията, предоставена в проектите на бюджетни планове, през 2023 г. се очаква фискалната позиция да бъде (леко) експанзивна в половината от държавите членки от еврозоната и като цяло неутрална или рестриктивна в другата половина. Това се обяснява до голяма степен с факта, че някои правителства вече са обявили енергийни мерки за цялата 2023 г., докато други са включили в плановете си такива мерки само за първите месеци на 2023 г. или изобщо не са включили никакви мерки. Поради това получената като цяло неутрална фискална позиция за съвкупната стойност на еврозоната през 2023 г. е свързана с несигурност и в крайна сметка може да се окаже по-експанзивна в сравнение с настоящата прогноза.

Графика 3.3 **Фискална позиция на държавите членки от еврозоната и нейните компоненти, 2023 г. (% от БВП)**

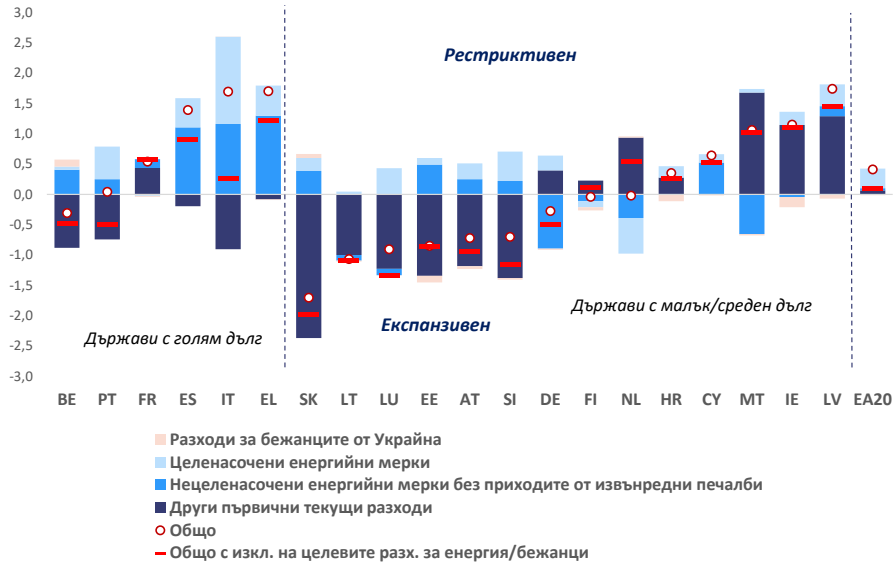

Източник: Прогноза на Европейската комисия от есента на 2022 г.

Прогнозираното намаляване на енергийните мерки определя планираното развитие на нетните първични текущи разходи през 2023 г., докато други текущи разходи продължават да нарастват в около половината от държавите (графика 3.4). През 2023 г. сред държавите членки с голям дълг очакваното намаляване на енергийните мерки води до рестриктивен принос на нетните първични текущи разходи в Испания, Италия и Гърция и до голяма степен до неутрален принос на този компонент в Португалия. Намаляването обаче не променя очаквания в Белгия общ експанзивен принос на нетните първични текущи разходи. Като се вземат предвид само целенасочените енергийни мерки и подкрепата за хората, бягащи от Украйна, нетните първични текущи разходи ще нараснат над средносрочния потенциален ръст на БВП, което ще осигури експанзивен принос за фискалната позиция както в Белгия, така и в Португалия (графика 3.4). Очаква се нетните първични текущи разходи без енергийните мерки да нарастват с темп над средносрочния потенциален растеж във всички държави членки с голям дълг с изключение на Франция (вж. тъмносинята колона в графика 3.4), което е свързано главно със значителното увеличение на основните социални трансфери.

Що се отнася до държавите с малък/среден дълг, само за Финландия и Нидерландия се очаква да имат като цяло неутрален принос на нетните първични текущи разходи към фискалната позиция. Като се вземат предвид целенасочените енергийни мерки и подкрепата за хората, бягащи от Украйна, този принос ще остане като цяло неутрален само във Финландия. През 2023 г. се очаква Словакия, Литва, Люксембург, Естония и Австрия да имат значителен експанзивен принос (над 0,5 процентни пункта от БВП) на нетните първични текущи разходи. Това би могло да стимулира допълнителен инфлационен натиск в тези държави. Очаква се експанзивният принос на този компонент да бъде по-малък (¼ процентни пункта от БВП) в Германия. Рестриктивен принос на нетните първични текущи разходи за фискалната позиция се предвижда в Малта, Ирландия и Латвия, а в по-малка степен — в Хърватия и Кипър. Това изглежда оправдано от променящата се икономическа ситуация, по-специално високата инфлация.

Графика 3.4 **Финансирани на национално равнище нетни първични текущи разходи: принос за фискалната позиция и движещи сили, 2023 г. (процентни пунктове от БВП)**

Източник: Прогноза на Европейската комисия от есента на 2022 г.

През 2023 г. се очаква инвестициите, финансирани на национално равнище, както и инвестициите, финансирани чрез МВУ или други фондове на ЕС, да се стабилизират или разширят в повечето държави членки от еврозоната. Въз основа на прогнозата на Комисията от есента на 2022 г. приносът на финансираните на национално равнище инвестиции се очаква да бъде неутрален или положителен във всички държави членки, с изключение на Кипър, Малта и Латвия (графика 3.3)[14]. Същевременно усвояването по линия на МВУ и други фондове на ЕС спомага за запазването или увеличаването на общите публични инвестиции през 2023 г. също така в Кипър, Малта и Латвия. Що се отнася до тенденциите в сравнение с равнищата отпреди

[14] Следва да се отбележи обаче, че съотношението на публичните инвестиции към БВП в Латвия е доста над средното за еврозоната.

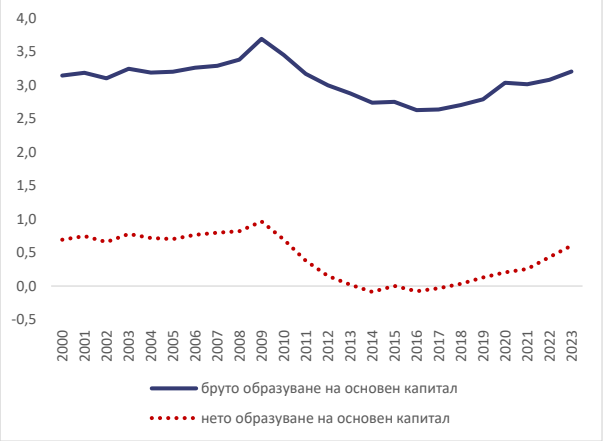
пандемията от 2019 г., през 2023 г. се очаква всички държави от еврозоната да запазят или увеличат финансираните на национално равнище инвестиции, с изключение на Хърватия и Латвия (графика 3.6).

Общо развитие на публичните инвестиции

Очаква се публичните инвестиции в еврозоната да продължат да се увеличават. За разлика от предишни макроикономически сътресения публичните инвестиции по време на пандемията от COVID-19 и настоящата енергийна криза останаха стабилни. Съотношението на публичните инвестиции към БВП в еврозоната нарасна от 2,8 % през 2019 г. на 3 % през 2020 г. и 2021 г. Предвижда се то да се е увеличило до 3,1 % през 2022 г. и до 3,2 % през 2023 г. (графика 3.5)[15].

През 2023 г. се очаква публичните инвестиции да се увеличат в повечето държави членки от еврозоната (графика 3.6). В препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. всички държави членки се приканват да увеличат„[...] *публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза*“. Оценката на Комисията се основава на развитието на общото бруто образуване на основен капитал, като същевременно се вземат предвид проектите, насочени към осъществяване на екологичния и цифровия преход и повишаване на енергийната сигурност. През 2023 г. се очаква общите публични инвестициите да се увеличат с повече от 0,1 процентни пункта от БВП спрямо 2022 г. в 12 държави членки от еврозоната (Кипър, Испания, Португалия, Италия, Литва, Нидерландия, Люксембург, Словакия, Хърватия, Латвия, Естония и Словения), като останат като цяло стабилни в седем държави членки (Ирландия, Германия, Белгия, Австрия, Франция, Малта и Финландия). През 2023 г. се очаква публичните инвестиции да намалеят само в Гърция поради по-ниското равнище на инвестициите, финансирани от ЕС, но да останат над 4 % от БВП след значителното увеличение, прогнозирано за 2022 г.

Графика 3.5 **Еврозона: брутни и нетни публични инвестиции, 1995—2023 г. (% от БВП)**

Източник: Прогноза на Европейската комисия от есента на 2022 г.

[15] Тези данни се отнасят до бруто образуването на основен капитал, докато след отчитане на потреблението на основен капитал нето образуването на основен капитал на сектор „Държавно управление“ в еврозоната ще нарасне от 0,1 % от БВП през 2019 г. на 0,6 % през 2023 г. (графика 3.5).

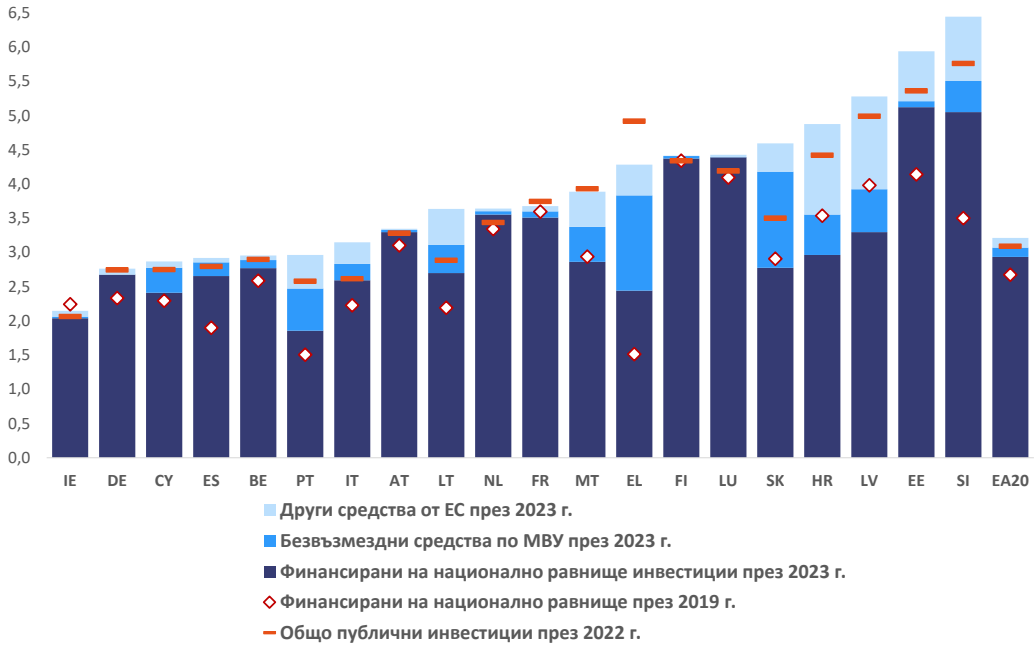
Значителна част от увеличението на публичните инвестиции между 2019 г. и 2023 г. се подкрепя от финансиране от ЕС. С безвъзмездни средства по линия на МВУ ще се финансират инвестиционни проекти и реформи за повишаване на производителността, без това да води до по-големи дефицити и дългове в националните бюджети[16]. Публичните инвестиции, финансирани по линия на МВУ, ще покрият част от значителните нужди от инвестиции за екологичния и цифровия преход и за укрепване на енергийната сигурност. В някои държави членки с безвъзмездните средства по линия на МВУ също така се подкрепят инвестиции на домакинствата и предприятията за екологичния и цифровия преход, като например цифровизацията на държавната администрация, цифровизацията на училищата и МСП, или проекти, свързани с цифровата грамотност, киберсигурността и свързаността чрез 5G.

През 2023 г. много държави членки от еврозоната планират инвестиции в подкрепа на екологичния преход и за повишаване на енергийната сигурност и ефективност. Редица проекти на бюджетни планове включват проекти, свързани с подобряване на енергийната ефективност на сградите (Белгия, Хърватия, Естония, Франция, Гърция, Литва и Испания). Други области включват инвестиции в устойчива мобилност, по-специално в железопътни мрежи (Белгия, Естония, Италия и Словения); декарбонизация на енергоемките отрасли (Австрия и Португалия); водород (Италия и Нидерландия); подкрепа за домакинствата за преминаване към по-устойчиви енергийни системи (Австрия); и слънчеви панели (Гърция и Испания).

Проектите на бюджетни планове включват и публични инвестиции в подкрепа на цифровия преход. Проектите са насочени към цифровизацията на държавната администрация в редица държави членки (Белгия, Хърватия, Кипър, Франция и Италия). Цифровизацията на училищата (Ирландия и Португалия) и МСП (Гърция, Франция и Словения) също е важна област на инвестиции през 2023 г. Проектите се отнасят и до обучението и подобряването на цифровата грамотност на учениците (Франция и Нидерландия); киберсигурността и свързаността чрез 5G (Испания); гигабитовата инфраструктура (Словения); както и цифровата диагностика и оборудване в болниците (Хърватия).

[16] Разходите, финансирани със заеми от МВУ, са включени във финансираните на национално равнище разходи.

Графика 3.6 **Публични инвестиции, 2019, 2022 и 2023 г. (% от БВП)**

Източник: Прогноза на Европейската комисия от есента на 2022 г.

Оценка на мерките за смекчаване на въздействието на високите цени на енергията върху домакинствата и предприятията

Фискалните прогнози са повлияни от редица бюджетни мерки, насочени към смекчаване на въздействието на високите цени на енергията върху домакинствата и предприятията. Службите на Комисията оценяват нетните бюджетни разходи за тези мерки на 1,3 % от БВП през 2022 г. и 0,9 % през 2023 г. за еврозоната като цяло (таблица IV.5 от приложението). За целите на тази оценка понятието „*енергийни мерки*“ се определя като: 1) мерки, които имат пряко въздействие върху пределните разходи за потребление на енергия на домакинствата и/или предприятията („*ценови мерки*“); 2а) мерки, които осигуряват временно подпомагане на доходите на домакинствата (следователно тук не се разглежда постоянното увеличение на надниците и заплатите, пенсиите или други социални обезщетения, тъй като не се очаква то да бъде отменено, когато цените на енергията намалеят отново); 2б) мерки, които предоставят компенсация на предприятия (различни от ценови мерки) в енергоемки отрасли (и в двата случая „*мерки по отношение на доходите*“); и 3) приходи от (нови данъци или налози върху) извънредни печалби на енергийни дружества[17].

[17] Приходите от (данъци или налози върху) извънредни печалби представляват специална категория, тъй като това не представлява мярка за подкрепа, а по-скоро източник на финансиране. Този конкретен вид приходи е включен в прогнозите, като се има предвид много пряката връзка с повишените цени на енергията и тъй като много държави членки вече използват или обмислят използването на този източник на приходи за финансиране на мерки за подкрепа.

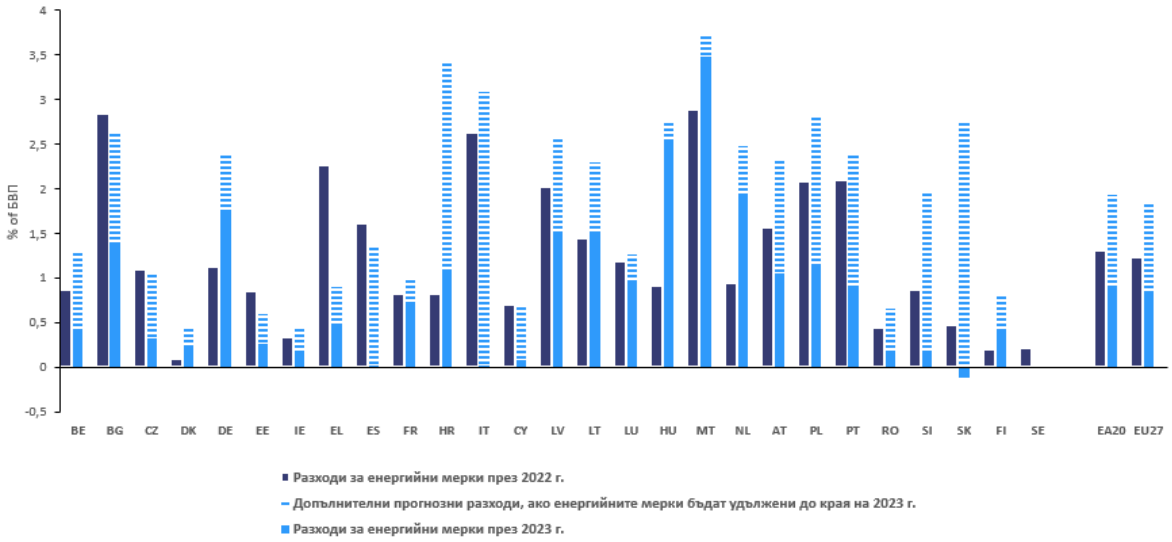
Повечето от приетите мерки не са насочени в достатъчна степен към най-уязвимите домакинства и предприятия. Целенасочените мерки са мерки, от които ще се възползват само най-уязвимите слоеве от населението, включват известна степен на проверка на имущественото състояние и са избирателни въз основа на доходите или специфичните социални нужди. Типични примери за такива мерки са: добавки към помощи за минимален доход или към по-ниски пенсии, еднократни отстъпки, приспаднати от сметката за енергия за домакинствата с ниски доходи, или намалена цена за kWh енергия за домакинствата с ниски доходи. За разлика от това нецеленасочените мерки са широкообхватни мерки, които се прилагат за по-голямата част от населението, без да се прави (голяма) диференциация въз основа на доходите или специфичните нужди. За 2023 г. около 90 % от отражението върху бюджета се дължи на мерките, които не са целенасочени.

Повечето от приетите мерки изкривяват ценовия сигнал и намаляват стимулите за ограничаване на потреблението на енергия и за повишаване на енергийната ефективност. Мерките по отношение на доходите, както са определени по-горе, предоставят временна подкрепа на домакинствата или предприятията под формата на трансфери или субсидии, без да се засягат пределните разходи за потребление на енергия. Ценовите мерки оказват въздействие върху пределните разходи за потребление на енергия и по този начин намаляват стимулите за намаляване на потреблението на енергия и за повишаване на енергийната ефективност. За 2023 г. около две трети от отражението върху бюджета се дължи на мерките, които изкривяват ценовия сигнал.

Ако цените на енергията останат високи през 2023 г., крайните бюджетни разходи вероятно ще надвишат прогнозите въз основа на обявените понастоящем мерки. Тези разходи се различават в отделните държави членки, като отразяват специфични за всяка държава фактори, като например разработването на техните национални пакети от политики и енергийния микс. Важно е да се отбележи, че някои държави членки все още не са обявили в своите проекти на бюджетни планове какви енергийни мерки планират за 2023 г. За да оценят бюджетните разходи за енергийните мерки за 2023 г., службите на Комисията разгледаха момента на влизане в сила на обявените или одобрени от правителството мерки, както и обявената дата на изтичане на техния срок на действие. В няколко държави членки се планира срокът на действие на енергийните мерки да изтече през 2023 г. (някои от тях още в края на първото тримесечие на годината)[18]. Въпреки това, ако цените на енергията останат високи, държавите членки могат да решат да удължат съществуващите мерки или да приложат нови такива. В резултат на това — за еврозоната като цяло и за редица държави членки — бюджетните разходи за енергийните мерки през 2023 г. може да бъдат подценени.

[18] Настоящата прогноза за бюджетните разходи за мерки, свързани с високите цени на енергията, се дължи до голяма степен на няколко големи държави членки, които вече обявиха значителни целогодишни пакети от политики.

Графика 3.7 **Бюджетни разходи за енергийни мерки през 2022—2023 г. (% от БВП)**

Източник: Прогноза на Европейската комисия от есента на 2022 г.

Службите на Комисията оцениха потенциалните допълнителни бюджетни разходи за енергийни мерки, в случай че срокът на действие на съществуващите мерки бъде удължен през цялата 2023 г. Това по необходимост е силно стилизирано действие, при което прогнозата от есента се използва като отправна точка и се пренебрегва въздействието, което удължаването на енергийните мерки би могло да окаже върху икономическата активност и инфлацията. Това показва, че ако енергийните мерки трябва да бъдат запазени за цялата 2023 г., разходите за тях биха могли да се увеличат с още 1 % от БВП в еврозоната и да достигнат близо 2 % от БВП през 2023 г., което е значително по-високо равнище, отколкото през 2022 г. (графика 3.7)[19]. Положението в отделните държави членки се различава в зависимост от особеностите на мерките, известни до момента (в сила, приети или обявени), включително тяхната щедрост и посочените дати на изтичане на техния срок на действие. Това показва как енергийните мерки могат да окажат въздействие върху фискалното развитие и насочва вниманието към значението на това държавите членки да приемат мерки, които са финансово достъпни, насочени са към най-уязвимите и предоставят стимули за намаляване на потреблението на енергия.

[19] За някои конкретни държави членки тази оценка предполага също така ефективното използване на бюджетните кредити, които понастоящем са предвидени от някои правителства за финансиране на допълнителни енергийни мерки през 2023 г., подробностите за които все още не са уточнени. Отражението ѝ върху бюджета вече е отразено в прогнозите за дефицита по консолидирания държавен бюджет и консолидирания държавен дълг през 2023 г., на които се основава настоящата прогноза от есента, но не и в общите бюджетни разходи за енергийни мерки през същата година.

Оценка на Комисията на проектите на бюджетни планове за 2023 г.

Повечето държави членки от еврозоната представиха своите проекти на бюджетни планове до 15 октомври в съответствие с член 6 от Регламент (ЕС) № 473/2013[20]. Проектите на бюджетни планове на Италия и Латвия бяха представени от правителствата, чийто мандат изтича, въз основа на непроменени политики с оглед на политическия им цикъл (избори съответно на 25 септември и 1 октомври). Поради това данните за бюджетния дефицит за 2023 г. и другите фискални променливи в тези два проекта на бюджетни планове не представляват цели на политиката. В случая с Италия Комисията не публикува становище относно проекта на бюджетен план, изготвен въз основа на непроменена политика през 2023 г. и представен от представено от предишното правителство на 10 октомври. Вместо това Комисията своевременно ще публикува становище относно актуализирания проект на бюджетен план за 2023 г., за който се очаква да бъде представен скоро от новото правителство. Латвия се приканва да представи на Комисията и на Еврогрупата актуализиран проект на бюджетен план във възможно най-кратък срок и най-малко един месец преди планираното приемане на проектозакона за бюджета от националния парламент.

Комисията направи оценка на проекта на бюджетен план на Хърватия за първи път. Тъй като Хърватия ще се присъедини към еврозоната до няколко седмици, на 1 януари 2023 г., Комисията приветства решението на Хърватия да представи своя проект на бюджетен план като държава, която сякаш е вече членка на еврозоната.

Комисията оцени съответствието на проектите на бюджетни планове за 2023 г. с препоръките на Съвета от 12 юли 2022 г. Съветът препоръча за фискалната политика на държавите членки да вземе се предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за домакинствата, които са най-уязвими от покачването на цените на енергията, и за хората, бягащи от Украйна. Освен това Съветът препоръча на държавите членки да увеличат публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и за енергийната сигурност, като вземат предвид инициативата REPowerEU, включително като използват МВУ и други фондове на Съюза. Държавите членки следва също така да имат готовност да адаптират текущите разходи към променящата се ситуация. Освен това в препоръките на Съвета беше направено разграничение между държавите членки въз основа на фискалното им пространство, отразено в техните равнища на дълга:

- **на държавите членки с голям дълг** беше препоръчано да осигурят разумна фискална политика, по-специално чрез ограничаване на нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи под средносрочния потенциален ръст на БВП. За периода след 2023 г. на държавите членки с голям дълг беше препоръчано да провеждат фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на надеждно и постепенно намаляване на дълга, както и към фискална устойчивост в средносрочен план чрез постепенна консолидация, инвестиции и реформи;

[20] В съответствие с член 6, параграф 3, буква г) от Регламент (ЕО) № 473/2013 Гърция, Ирландия и Нидерландия предоставиха в своите ПБП количествени оценки на ефектите от разпределението на планираните бюджетни мерки. Малта представи анализ на разпределението на вече приложените мерки с цел смекчаване на въздействието на високата инфлация.

- **държавите членки с малък и среден дълг** следва да гарантират, че през 2023 г. нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката. За периода след 2023 г. те следва да провеждат фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции.

По-долу е представено обобщение на становищата на Комисията[21]. Становищата се основават на прогнозата на Комисията от есента на 2022 г., включително информацията, включена в проектите на бюджетни планове:

Държавите членки с високо равнище на дълга (Белгия, Франция, Гърция, Португалия и Испания)

- За Франция, Гърция и Испания се очаква нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи да бъде под средносрочния потенциален ръст на БВП, като се вземат предвид временната и целенасочена подкрепа за домакинствата и предприятията, които са най-уязвими от покачването на цените на енергията, и разходите за помощ за хората, бягащи от Украйна, както се препоръчва от Съвета. Това не е така в Белгия, където нарастването на финансираните на национално равнище текущи разходи надвишава потенциалния растеж, като се вземе предвид временната и целенасочена подкрепа за домакинствата и предприятията, които са най-уязвими от покачването на цените на енергията, и за хората, бягащи от Украйна. За Португалия се очаква нарастването на финансираните на национално равнище текущи разходи да бъде близо до средносрочния потенциален ръст на БВП, като се приеме планираното намаляване на мерките в отговор на високите цени на енергията, включително на временната и целенасочена подкрепа за уязвимите домакинства и предприятия.

- Всички държави членки планират да финансират публични инвестиции за екологичния и цифровия преход и за енергийната сигурност, включително чрез използване на МВУ и други фондове на ЕС, както се препоръчва от Съвета. Очаква се общите публични инвестиции като процент от БВП да се увеличат или да останат стабилни през 2023 г. спрямо 2022 г. във всички държави членки, с изключение на Франция и Гърция. Белгия, Франция, Гърция, Португалия и Испания планират да запазят финансираните на национално равнище инвестиции, тъй като се очаква те да се увеличат или да останат стабилни през периода 2022—2023 г. Приносът на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по линия на МВУ и фондове на ЕС, за общата фискална позиция е експанзивен или неутрален във всички държави членки, с изключение на Франция и Гърция.

- Като цяло Комисията е на мнение, че проектите на бюджетни планове на Франция, Гърция и Испания са в съответствие с фискалните насоки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г., докато този на Белгия е частично в

[21] Към становищата е приложено статистическо приложение, включващо необходимата информация за оценка на плановете на държавите членки.

съответствие с препоръката, а по отношение на проекта на Португалия е налице риск да бъде само частично в съответствие с препоръката.

Държави членки с малък/среден дълг (Австрия, Хърватия, Кипър, Естония, Финландия, Германия, Ирландия, Латвия, Литва, Люксембург, Малта, Нидерландия, Словения и Словакия)

- Общата фискална позиция през 2023 г. се различава в отделните държави членки:
  - рестриктивна (между +0,5 % и +2,3 % от БВП) [22]: Латвия, Ирландия, Кипър и Малта
  - като цяло неутрална (между -0,1 % и -0,2 % от БВП): Хърватия, Австрия и Финландия
  - експанзивна (между -0,4 % и -2,6 % от БВП): Литва, Германия, Естония, Люксембург, Нидерландия, Словения и Словакия.
- Приносът на техните финансирани на национално равнище текущи разходи (след приспадане на новите мерки по отношение на приходите) за общата фискална позиция през 2023 г. също варира в отделните държави членки:
  - рестриктивен (между +0,4 и +1,7 процентни пункта): Хърватия, Латвия, Ирландия, Кипър и Малта
  - като цяло неутрален (около нула процентни пункта): Финландия и Нидерландия
  - експанзивен (между -0,3 % и -1,7 процентни пункта): Австрия, Литва, Германия, Естония, Люксембург, Словения и Словакия. Във всички случаи това не е резултат от временна и целенасочена подкрепа за домакинствата и предприятията, които са най-уязвими от покачването на цените на енергията, и за хората, бягащи от Украйна[23].
- Всички държави членки планират да финансират публични инвестиции за екологичния и цифровия преход и за енергийната сигурност, включително като използват МВУ и други фондове на ЕС, както се препоръчва от Съвета. През 2023 г. се очаква във всички държави членки с малък/среден дълг общите публични инвестиции като процент от БВП да се увеличат или да останат стабилни спрямо 2022 г. Всички държави членки планират да запазят финансираните на национално равнище инвестиции, с изключение на Кипър, Латвия и Малта, където се очаква те да намалеят в периода 2022—2023 г. Приносът на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по линия на МВУ

[22] Отрицателният (положителният) знак съответства на излишък (недостиг) на нарастването на първичните разходи в сравнение със средносрочния потенциал, което показва експанзивна (рестриктивна) фискална политика.

[23] В случая на Словакия и Словения мерките за енергийна подкрепа в проектите на бюджетен план не са достатъчно конкретизирани. Поради това на този етап експанзивната позиция не може да се разглежда като резултат от временна и целенасочена подкрепа за домакинствата и предприятията, които са най-уязвими от покачването на цените на енергията, и за хората, бягащи от Украйна.

и фондове на ЕС, за общата фискална позиция е експанзивен или неутрален във всички държави членки, с изключение на Германия.

- Като цяло Комисията е на мнение, че проектите на бюджетни планове на Хърватия, Кипър, Финландия, Ирландия, Латвия и Малта са в съответствие с фискалните насоки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. Проектите на бюджетни планове на Австрия, Литва, Германия, Естония, Люксембург, Нидерландия, Словения и Словакия са частично в съответствие с препоръката.

Въпреки че държавите членки бързо въведоха енергийни мерки като част от спешните ответни мерки на политиката по отношение на извънредното покачване на цените на енергията, удължаването на съществуващите и/или въвеждането на нови мерки за подкрепа в отговор на високите цени на енергията би допринесло за по-голямо нарастване на финансираните на национално равнище нетни текущи разходи и за увеличаване на прогнозирания бюджетен дефицит и държавен дълг през 2023 г. Поради това е важно държавите членки да насочат по-добре тези мерки към най-уязвимите домакинства и изложените на риск предприятия, за да запазят стимулите за намаляване на потреблението на енергия, както и мерките да бъдат оттеглени, когато натискът върху цените на енергията намалее.

Комисията приканва Белгия, Португалия, Австрия, Литва, Германия, Естония, Люксембург, Нидерландия, Словения и Словакия да предприемат необходимите мерки в рамките на националните бюджетни процедури, за да се гарантира, че бюджетът за 2023 г. е в съответствие с препоръките, приети от Съвета на 12 юли 2022 г.

Проектите на бюджетни планове обикновено включват мерки, които са насочени към укрепване на качеството и състава на публичните финанси и допринасят за устойчиво и приобщаващо възстановяване. Това включва стимулиращи растежа инвестиции, по-специално в подкрепа на екологичния и цифровия преход, както и на енергийната сигурност. Напредъкът по изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки ще бъде щателно описан в доклада за държавата за 2023 г. и оценен в контекста на специфичните за всяка държава препоръки, които ще бъдат предложени от Комисията през пролетта на 2023 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ I: Специфична за всяка държава оценка на проектите на бюджетни планове за 2022 г.

Въз основа на прогнозата на Комисията и на информацията, включена в проекта на бюджетен план на **Австрия**, през 2023 г. се очаква общата фискална позиция да бъде като цяло неутрална. Това включва експанзивен принос на финансираните на национално равнище текущи разходи за общата фискална позиция. Този експанзивен принос не е резултат от временна и целенасочена подкрепа за домакинствата и предприятията, които са най-уязвими от покачването на цените на енергията, и разходите за помощ за хората, бягащи от Украйна. Като цяло нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи не е в съответствие с препоръката на Съвета. Австрия планира да финансира допълнителни инвестиции чрез МВУ и други фондове на ЕС и също така запазва финансираните на национално равнище инвестиции. Тя планира да финансира публични инвестиции за екологичния и цифровия преход и за енергийната сигурност. Като цяло Комисията е на мнение, че проектът на бюджетен план на Австрия е частично в съответствие с фискалните насоки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. Комисията приканва Австрия да предприеме необходимите мерки в рамките на националните бюджетни процедури, за да гарантира, че бюджетът за 2023 г. е в съответствие с препоръката, приета от Съвета на 12 юли 2022 г. Въпреки че Австрия бързо въведе енергийни мерки като част от спешните ответни мерки на политиката по отношение на извънредното покачване на цените на енергията, удължаването на съществуващите и/или въвеждането на нови мерки за подкрепа в отговор на високите цени на енергията би допринесло за по-голямо нарастване на финансираните на национално равнище нетни текущи разходи и за увеличаване на прогнозирания бюджетен дефицит и държавен дълг през 2023 г. Поради това е важно държавите членки да насочат по-добре тези мерки към най-уязвимите домакинства и изложените на риск предприятия, за да запазят стимулите за намаляване на потреблението на енергия, както и мерките да бъдат оттеглени, когато натискът върху цените на енергията намалее. Комисията е също така на мнение, че Австрия е отбелязала известен напредък по отношение на структурната част от фискалните препоръки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. в контекста на европейския семестър, и поради това приканва органите да ускорят напредъка. Напредъкът по изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки ще бъде щателно описан в доклада за държавата за 2023 г. и оценен в контекста на специфичните за всяка държава препоръки, които ще бъдат предложени от Комисията през пролетта на 2023 г.

Въз основа на прогнозата на Комисията и на информацията, включена в проекта на бюджетен план на **Белгия**, през 2023 г. не се очаква нарастването на финансираните на национално равнище текущи разходи да бъде под средносрочния потенциален ръст на БВП. Това не е резултат от временна и целенасочена подкрепа за домакинствата и предприятията, които са най-уязвими от цените на енергията, и разходите за помощ за хората, бягащи от Украйна. Поради това нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи не е в съответствие с препоръката на Съвета. Белгия планира да финансира допълнителни инвестиции чрез МВУ и други фондове на ЕС и също така запазва финансираните на национално равнище инвестиции. Тя планира да финансира публични инвестиции за екологичния и цифровия преход и за енергийната сигурност. Като цяло Комисията е на мнение, че проектът на бюджетен план на Белгия е частично в съответствие с фискалните насоки, съдържащи се в препоръката на Съвета

от 12 юли 2022 г. Комисията приканва Белгия да предприеме необходимите мерки в рамките на националните бюджетни процедури, за да гарантира, че бюджетът за 2023 г. е в съответствие с препоръката, приета от Съвета на 12 юли 2022 г. Въпреки че Белгия бързо въведе енергийни мерки като част от спешните ответни мерки на политиката по отношение на извънредното покачване на цените на енергията, удължаването на съществуващите и/или въвеждането на нови мерки за подкрепа в отговор на високите цени на енергията би допринесло за по-голямо нарастване на финансираните на национално равнище нетни текущи разходи и за увеличаване на прогнозирания бюджетен дефицит и държавен дълг през 2023 г. Поради това е важно държавите членки да насочат по-добре тези мерки към най-уязвимите домакинства и изложените на риск предприятия, за да запазят стимулите за намаляване на потреблението на енергия, както и мерките да бъдат оттеглени, когато натискът върху цените на енергията намалее. Комисията е също така на мнение, че Белгия е отбелязала ограничен напредък по отношение на структурната част от фискалните препоръки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. в контекста на европейския семестър, и поради това приканва органите да ускорят напредъка. Напредъкът по изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки ще бъде щателно описан в доклада за държавата за 2023 г. и оценен в контекста на специфичните за всяка държава препоръки, които ще бъдат предложени от Комисията през пролетта на 2023 г.

През 2023 г., въз основа на прогнозата на Комисията и на информацията, включена в проекта на бюджетен план на **Хърватия**, се очаква общата фискална позиция да бъде като цяло неутрална. Това включва рестриктивен принос на финансираните на национално равнище текущи разходи за общата фискална позиция. Като цяло, като се има предвид променящата се ситуация, по-специално експанзивната фискална позиция през 2022 г. и силният инфлационен натиск, нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с препоръката на Съвета. Хърватия планира да финансира допълнителни инвестиции чрез МВУ и други фондове на ЕС и също така запазва финансираните на национално равнище инвестиции. Тя планира да финансира публични инвестиции и безвъзмездни средства за инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност. Като цяло Комисията е на мнение, че проектът на бюджетен план на Хърватия е в съответствие с фискалните насоки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. Въпреки че Хърватия бързо въведе енергийни мерки като част от спешните ответни мерки на политиката по отношение на извънредното покачване на цените на енергията, удължаването на съществуващите и/или въвеждането на нови мерки за подкрепа в отговор на високите цени на енергията би допринесло за по-голямо нарастване на финансираните на национално равнище нетни текущи разходи и за увеличаване на прогнозирания бюджетен дефицит и държавен дълг през 2023 г. Поради това е важно държавите членки да насочат по-добре тези мерки към най-уязвимите домакинства и изложените на риск предприятия, за да запазят стимулите за намаляване на потреблението на енергия, както и мерките да бъдат оттеглени, когато натискът върху цените на енергията намалее. Напредъкът по изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки ще бъде щателно описан в доклада за държавата за 2023 г. и оценен в контекста на специфичните за всяка държава препоръки, които ще бъдат предложени от Комисията през пролетта на 2023 г.

Въз основа на прогнозата на Комисията и на информацията, включена в проекта на бюджетен план на **Кипър**, през 2023 г. се очаква общата фискална позиция да бъде рестриктивна. Това включва рестриктивен принос на финансираните на национално равнище текущи разходи за общата фискална позиция. Като цяло, като се има предвид променящата се ситуация, по-специално експанзивната фискална позиция през 2022 г. и силният инфлационен натиск, нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с препоръката на Съвета. Кипър планира да финансира допълнителни инвестиции чрез МВУ и други фондове на ЕС, но не запазва финансираните на национално равнище инвестиции. Той планира да финансира публични инвестиции за екологичния и цифровия преход и за енергийната сигурност. Като цяло Комисията е на мнение, че проектът на бюджетен план на Кипър е в съответствие с фискалните насоки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. Напредъкът по изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки ще бъде щателно описан в доклада за държавата за 2023 г. и оценен в контекста на специфичните за всяка държава препоръки, които ще бъдат предложени от Комисията през пролетта на 2023 г.

Въз основа на прогнозата на Комисията и на информацията, включена в проекта на бюджетен план на **Естония**, през 2023 г. се очаква общата фискална позиция да бъде експанзивна. Това включва експанзивен принос на финансираните на национално равнище текущи разходи за общата фискална позиция. Този експанзивен принос не е резултат от временна и целенасочена подкрепа за домакинствата и предприятията, които са най-уязвими от покачването на цените на енергията, и разходите за помощ за хората, бягащи от Украйна. Като цяло нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи не е в съответствие с препоръката на Съвета. Естония планира да финансира допълнителни инвестиции чрез МВУ и други фондове на ЕС и също така планира да запази финансираните на национално равнище инвестиции. Тя планира да финансира публични инвестиции за екологичния и цифровия преход и за енергийната сигурност. Като цяло Комисията е на мнение, че проектът на бюджетен план на Естония е частично в съответствие с фискалните насоки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. Комисията приканва Естония да предприеме необходимите мерки в рамките на националните бюджетни процедури, за да гарантира, че бюджетът за 2023 г. е в съответствие с препоръката, приета от Съвета на 12 юли 2022 г. Въпреки че Естония бързо въведе енергийни мерки като част от спешните ответни мерки на политиката по отношение на извънредното покачване на цените на енергията, удължаването на съществуващите и/или въвеждането на нови мерки за подкрепа в отговор на високите цени на енергията би допринесло за по-голямо нарастване на финансираните на национално равнище нетни текущи разходи и за увеличаване на прогнозирания бюджетен дефицит и държавен дълг през 2023 г. Поради това е важно държавите членки да насочат по-добре тези мерки към най-уязвимите домакинства и изложените на риск предприятия, за да запазят стимулите за намаляване на потреблението на енергия, както и мерките да бъдат оттеглени, когато натискът върху цените на енергията намалее. Напредъкът по изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки ще бъде щателно описан в доклада за държавата за 2023 г. и оценен в контекста на специфичните за всяка държава препоръки, които ще бъдат предложени от Комисията през пролетта на 2023 г.

Въз основа на прогнозата на Комисията и на информацията, включена в проекта на бюджетен план на **Финландия**, през 2023 г. се очаква общата фискална позиция да бъде като цяло неутрална. Това включва също толкова неутрален принос на финансираните на национално равнище текущи разходи за общата фискална позиция. Като цяло нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с препоръката на Съвета. Финландия планира да финансира допълнителни инвестиции чрез МВУ и други фондове на ЕС и също така запазва финансираните на национално равнище инвестиции. Държавата планира да финансира публични инвестиции за екологичния преход и за енергийната сигурност. Като цяло Комисията е на мнение, че проектът на бюджетен план на Финландия е в съответствие с фискалните насоки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. Въпреки че Финландия бързо въведе енергийни мерки като част от спешните ответни мерки на политиката по отношение на извънредното покачване на цените на енергията, удължаването на съществуващите и/или въвеждането на нови мерки за подкрепа в отговор на високите цени на енергията би допринесло за по-голямо нарастване на финансираните на национално равнище нетни текущи разходи и за увеличаване на прогнозирания бюджетен дефицит и държавен дълг през 2023 г. Поради това е важно държавите членки да насочат по-добре тези мерки към най-уязвимите домакинства и изложените на риск предприятия, за да запазят стимулите за намаляване на потреблението на енергия, както и мерките да бъдат оттеглени, когато натискът върху цените на енергията намалее. Комисията е също така на мнение, че Финландия все още не е постигнала напредък по отношение на структурната част от фискалните препоръки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. в контекста на европейския семестър, и поради това приканва органите да ускорят напредъка. Напредъкът по изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки ще бъде щателно описан в доклада за държавата за 2023 г. и оценен в контекста на специфичните за всяка държава препоръки, които ще бъдат предложени от Комисията през пролетта на 2023 г.

Въз основа на прогнозата на Комисията и на информацията, включена в проекта на бюджетен план на **Франция**, през 2023 г. се очаква нарастването на финансираните на национално равнище текущи разходи да бъде под средносрочния потенциален ръст на БВП. Поради това нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с препоръката на Съвета. Франция планира да финансира допълнителни инвестиции чрез Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на ЕС и също така запазва финансираните на национално равнище инвестиции. Тя планира да финансира публични инвестиции за екологичния и цифровия преход и за енергийната сигурност. Като цяло Комисията е на мнение, че проектът на бюджетен план на Франция е в съответствие с фискалните насоки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. Въпреки че Франция бързо въведе енергийни мерки като част от спешните ответни мерки на политиката по отношение на извънредното покачване на цените на енергията, удължаването на съществуващите и/или въвеждането на нови мерки за подкрепа в отговор на високите цени на енергията би допринесло за по-голямо нарастване на финансираните на национално равнище нетни текущи разходи и за увеличаване на прогнозирания бюджетен дефицит и държавен дълг през 2023 г. Поради това е важно държавите членки да насочат по-добре тези мерки към най-уязвимите домакинства и изложените на риск предприятия, за да запазят стимулите за намаляване на потреблението на енергия, както и мерките да бъдат оттеглени, когато натискът върху цените на енергията намалее. Комисията е също така на мнение, че

Франция все още не е постигнала напредък по отношение на структурната част от фискалните препоръки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. в контекста на европейския семестър, и поради това приканва органите да ускорят напредъка. Напредъкът по изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки ще бъде щателно описан в доклада за държавата за 2023 г. и оценен в контекста на специфичните за всяка държава препоръки, които ще бъдат предложени от Комисията през пролетта на 2023 г.

Въз основа на прогнозата на Комисията и на информацията, включена в проекта на бюджетен план на **Германия**, през 2023 г. се очаква общата фискална позиция да бъде експанзивна в ситуация на висока инфлация. Това включва експанзивен принос на финансираните на национално равнище текущи разходи за общата фискална позиция. Този експанзивен принос не е резултат от временна и целенасочена подкрепа за домакинствата и предприятията, които са най-уязвими от покачването на цените на енергията, и разходите за помощ за хората, бягащи от Украйна. Като цяло нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи не е в съответствие с препоръката на Съвета. Германия планира да финансира допълнителни инвестиции чрез МВУ и други фондове на ЕС и също така запазва финансираните на национално равнище инвестиции. Тя планира да финансира безвъзмездни средства за инвестиции и различни други мерки, включително данъчни стимули за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност. Като цяло Комисията е на мнение, че проектът на бюджетен план на Германия е частично в съответствие с фискалните насоки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. Комисията приканва Германия да предприеме необходимите мерки в рамките на националните бюджетни процедури, за да гарантира, че бюджетът за 2023 г. е в съответствие с препоръката, приета от Съвета на 12 юли 2022 г. Въпреки че Германия бързо въведе енергийни мерки като част от спешните ответни мерки на политиката по отношение на извънредното покачване на цените на енергията, удължаването на съществуващите и/или въвеждането на нови мерки за подкрепа в отговор на високите цени на енергията би допринесло за по-голямо нарастване на финансираните на национално равнище нетни текущи разходи и за увеличаване на прогнозирания бюджетен дефицит и държавен дълг през 2023 г. Поради това е важно държавите членки да насочат по-добре тези мерки към най-уязвимите домакинства и изложените на риск предприятия, за да запазят стимулите за намаляване на потреблението на енергия, както и мерките да бъдат оттеглени, когато натискът върху цените на енергията намалее. Комисията е също така на мнение, че Германия е отбелязала ограничен напредък по отношение на структурната част от фискалните препоръки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. в контекста на европейския семестър, и поради това приканва органите да ускорят напредъка. Напредъкът по изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки ще бъде щателно описан в доклада за държавата за 2023 г. и оценен в контекста на специфичните за всяка държава препоръки, които ще бъдат предложени от Комисията през пролетта на 2023 г.

Въз основа на прогнозата на Комисията и на информацията, включена в проекта на бюджетен план на **Гърция**, през 2023 г. се очаква нарастването на финансираните на национално равнище текущи разходи да бъде под средносрочния потенциален ръст на БВП. Поради това нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с препоръката на Съвета. Гърция планира да финансира

допълнителни инвестиции чрез МВУ и други фондове на ЕС и планира да запази финансираните на национално равнище инвестиции. Тя планира да финансира публични инвестиции за екологичния и цифровия преход. Като цяло Комисията е на мнение, че проектът на бюджетен план на Гърция е в съответствие с фискалните насоки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. Въпреки че Гърция бързо въведе енергийни мерки като част от спешните ответни мерки на политиката по отношение на извънредното покачване на цените на енергията, удължаването на съществуващите и/или въвеждането на нови мерки за подкрепа в отговор на високите цени на енергията би допринесло за по-голямо нарастване на финансираните на национално равнище нетни текущи разходи и за увеличаване на прогнозирания бюджетен дефицит и държавен дълг през 2023 г. Поради това е важно държавите членки да насочат по-добре тези мерки към най-уязвимите домакинства и изложените на риск предприятия, за да запазят стимулите за намаляване на потреблението на енергия, както и мерките да бъдат оттеглени, когато натискът върху цените на енергията намалее. Комисията е също така на мнение, че Гърция е отбелязала известен напредък по отношение на структурната част от фискалните препоръки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. в контекста на европейския семестър, и поради това приканва органите да ускорят напредъка. Напредъкът по изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки ще бъде щателно описан в доклада за държавата за 2023 г. и оценен в контекста на специфичните за всяка държава препоръки, които ще бъдат предложени от Комисията през пролетта на 2023 г.

Въз основа на прогнозата на Комисията и на информацията, включена в проекта на бюджетен план на **Ирландия**, през 2023 г. се очаква общата фискална позиция да бъде рестриктивна. Това включва рестриктивен принос на финансираните на национално равнище текущи разходи за общата фискална позиция. Като цяло, като се има предвид променящата се ситуация, по-специално експанзивната фискална позиция през 2022 г. и силният инфлационен натиск, нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с препоръката на Съвета. Ирландия планира да финансира допълнителни инвестиции чрез МВУ и други фондове на ЕС и също така запазва финансираните на национално равнище инвестиции. Тя планира да финансира публични инвестиции за екологичния и цифровия преход и за енергийната сигурност. Като цяло Комисията е на мнение, че проектът на бюджетен план на Ирландия е в съответствие с фискалните насоки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. Въпреки че Ирландия бързо въведе енергийни мерки като част от спешните ответни мерки на политиката по отношение на извънредното покачване на цените на енергията, удължаването на съществуващите и/или въвеждането на нови мерки за подкрепа в отговор на високите цени на енергията би допринесло за по-голямо нарастване на финансираните на национално равнище нетни текущи разходи и за увеличаване на прогнозирания бюджетен дефицит и държавен дълг през 2023 г. Поради това е важно държавите членки да насочат по-добре тези мерки към най-уязвимите домакинства и изложените на риск предприятия, за да запазят стимулите за намаляване на потреблението на енергия, както и мерките да бъдат оттеглени, когато натискът върху цените на енергията намалее. Комисията е също така на мнение че Ирландия все още не е постигнала напредък по отношение на структурната част от фискалните препоръки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. в контекста на европейския семестър, и поради това приканва органите да ускорят напредъка. Напредъкът по изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки ще бъде щателно описан в

доклада за държавата за 2023 г. и оценен в контекста на специфичните за всяка държава препоръки, които ще бъдат предложени от Комисията през пролетта на 2023 г.

Въз основа на прогнозата на Комисията и на информацията, включена в проекта на бюджетен план на **Латвия**, през 2023 г. се очаква общата фискална позиция да бъде рестриктивна. В това е включен рестриктивен принос на финансираните на национално равнище текущи разходи за общата фискална позиция. Като цяло, като се има предвид променящата се ситуация, по-специално експанзивната фискална позиция през 2022 г. и силният инфлационен натиск, нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с препоръката на Съвета. Латвия планира да финансира допълнителни инвестиции чрез МВУ и други фондове на ЕС, но не запазва финансираните на национално равнище инвестиции. Тя планира да финансира публични инвестиции за екологичния и цифровия преход. Като цяло Комисията е на мнение, че проектът на бюджетен план на Латвия, който се основава на допускане, че няма да има промяна в провежданата политика, е в съответствие с фискалните насоки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. Въпреки че Латвия бързо въведе енергийни мерки като част от спешните ответни мерки на политиката по отношение на извънредното покачване на цените на енергията, удължаването на съществуващите и/или въвеждането на нови мерки за подкрепа в отговор на високите цени на енергията би допринесло за по-голямо нарастване на финансираните на национално равнище нетни текущи разходи и за увеличаване на прогнозирания бюджетен дефицит и държавен дълг през 2023 г. Поради това е важно държавите членки да насочат по-добре тези мерки към най-уязвимите домакинства и изложените на риск предприятия, за да запазят стимулите за намаляване на потреблението на енергия, както и мерките да бъдат оттеглени, когато натискът върху цените на енергията намалее. Комисията е също така на мнение, че Латвия е отбелязала ограничен напредък по отношение на структурната част от фискалните препоръки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. в контекста на европейския семестър, и поради това приканва органите да ускорят напредъка. Напредъкът по изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки ще бъде щателно описан в доклада за държавата за 2023 г. и оценен в контекста на специфичните за всяка държава препоръки, които ще бъдат предложени от Комисията през пролетта на 2023 г. Веднага след встъпването в длъжност на новото правителство и по правило най-малко един месец преди планираното приемане на проектозакона за бюджета от националния парламент Латвия се приканва да представи на Комисията и на Еврогрупата актуализиран проект на бюджетен план.

Въз основа на прогнозата на Комисията и на информацията, включена в проекта на бюджетен план на **Литва**, през 2023 г. се очаква общата фискална позиция да бъде експанзивна в ситуация на висока инфлация. Това включва експанзивен принос на финансираните на национално равнище текущи разходи за общата фискална позиция. Този експанзивен принос не е резултат от временна и целенасочена подкрепа за домакинствата и предприятията, които са най-уязвими от покачването на цените на енергията, и разходите за помощ за хората, бягащи от Украйна. Като цяло нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи не е в съответствие с препоръката на Съвета. Литва планира да финансира допълнителни инвестиции чрез МВУ и други фондове на ЕС и също така запазва финансираните на национално равнище инвестиции. Тя планира да финансира публични инвестиции за екологичния и цифровия преход и за енергийната сигурност. Като цяло Комисията е на мнение, че проектът на

бюджетен план на Литва е частично в съответствие с фискалните насоки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. Комисията приканва Литва да предприеме необходимите мерки в рамките на националните бюджетни процедури, за да гарантира, че бюджетът за 2023 г. е в съответствие с препоръката, приета от Съвета на 12 юли 2022 г. Въпреки че Литва бързо въведе енергийни мерки като част от спешните ответни мерки на политиката по отношение на извънредното покачване на цените на енергията, удължаването на съществуващите и/или въвеждането на нови мерки за подкрепа в отговор на високите цени на енергията би допринесло за по-голямо нарастване на финансираните на национално равнище нетни текущи разходи и за увеличаване на прогнозирания бюджетен дефицит и държавен дълг през 2023 г. Поради това е важно държавите членки да насочат по-добре тези мерки към най-уязвимите домакинства и изложените на риск предприятия, за да запазят стимулите за намаляване на потреблението на енергия, както и мерките да бъдат оттеглени, когато натискът върху цените на енергията намалее. Комисията е също така на мнение, че Литва е отбелязала известен напредък по отношение на структурната част от фискалните препоръки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. в контекста на европейския семестър, и поради това приканва органите да ускорят напредъка. Напредъкът по изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки ще бъде щателно описан в доклада за държавата за 2023 г. и оценен в контекста на специфичните за всяка държава препоръки, които ще бъдат предложени от Комисията през пролетта на 2023 г.

Въз основа на прогнозата на Комисията и на информацията, включена в проекта на бюджетен план на **Люксембург**, през 2023 г. се очаква общата фискална позиция да бъде експанзивна в ситуация на висока инфлация. Това включва експанзивен принос на финансираните на национално равнище текущи разходи за общата фискална позиция. Този експанзивен принос не е резултат от временна и целенасочена подкрепа за домакинствата и предприятията, които са най-уязвими от покачването на цените на енергията, и разходите за помощ за хората, бягащи от Украйна. Като цяло нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи не е в съответствие с препоръката на Съвета. Люксембург планира да финансира допълнителни инвестиции чрез МВУ и други фондове на ЕС и също така запазва финансираните на национално равнище инвестиции. Тя планира да финансира публични инвестиции за екологичния и цифровия преход. Като цяло Комисията е на мнение, че проектът на бюджетен план на Люксембург е частично в съответствие с фискалните насоки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. Комисията приканва Люксембург да предприеме необходимите мерки в рамките на националните бюджетни процедури, за да гарантира, че бюджетът за 2023 г. е в съответствие с препоръката, приета от Съвета на 12 юли 2022 г. Въпреки че Люксембург бързо въведе енергийни мерки като част от спешните ответни мерки на политиката по отношение на извънредното покачване на цените на енергията, удължаването на съществуващите и/или въвеждането на нови мерки за подкрепа в отговор на високите цени на енергията би допринесло за по-голямо нарастване на финансираните на национално равнище нетни текущи разходи и за увеличаване на прогнозирания бюджетен дефицит и държавен дълг през 2023 г. Поради това е важно държавите членки да насочат по-добре тези мерки към най-уязвимите домакинства и изложените на риск предприятия, за да запазят стимулите за намаляване на потреблението на енергия, както и мерките да бъдат оттеглени, когато натискът върху цените на енергията намалее. Комисията е също така на мнение, че Люксембург е отбелязал ограничен напредък по отношение на структурната част от фискалните

препоръки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. в контекста на европейския семестър, и поради това приканва органите да ускорят напредъка. Напредъкът по изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки ще бъде щателно описан в доклада за държавата за 2023 г. и оценен в контекста на специфичните за всяка държава препоръки, които ще бъдат предложени от Комисията през пролетта на 2023 г.

Въз основа на прогнозата на Комисията и на информацията, включена в проекта на бюджетен план на **Малта**, през 2023 г. се очаква общата фискална позиция да бъде рестриктивна. Това включва рестриктивен принос на финансираните на национално равнище текущи разходи за общата фискална позиция. Като цяло, като се има предвид променящата се ситуация, по-специално експанзивната фискална позиция през 2022 г. и силният инфлационен натиск, нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с препоръката на Съвета. Малта планира да финансира допълнителни инвестиции чрез Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на ЕС, но не запазва финансираните на национално равнище инвестиции. Тя планира да финансира публични инвестиции за екологичния и цифровия преход и за енергийната сигурност. Като цяло Комисията е на мнение, че проектът на бюджетен план на Малта е в съответствие с фискалните насоки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. Въпреки че Малта бързо въведе енергийни мерки като част от спешните ответни мерки на политиката по отношение на извънредното покачване на цените на енергията, удължаването на съществуващите и/или въвеждането на нови мерки за подкрепа в отговор на високите цени на енергията би допринесло за по-голямо нарастване на финансираните на национално равнище нетни текущи разходи и за увеличаване на прогнозирания бюджетен дефицит и държавен дълг през 2023 г. Поради това е важно държавите членки да насочат по-добре тези мерки към най-уязвимите домакинства и изложените на риск предприятия, за да запазят стимулите за намаляване на потреблението на енергия, както и мерките да бъдат отменени, когато натискът върху цените на енергията намалее. Напредъкът по изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки ще бъде щателно описан в доклада за държавата за 2023 г. и оценен в контекста на специфичните за всяка държава препоръки, които ще бъдат предложени от Комисията през пролетта на 2023 г.

Въз основа на прогнозата на Комисията и на информацията, включена в проекта на бюджетен план на **Нидерландия**, през 2023 г. се очаква общата фискална позиция да бъде експанзивна в ситуация на висока инфлация. Тази експанзивна фискална позиция не е резултат от временна и целенасочена подкрепа за домакинствата и предприятията, които са най-уязвими от покачването на цените на енергията, и разходите за помощ за хората, бягащи от Украйна. Като цяло експанзивната фискална позиция не е в съответствие с препоръката на Съвета. Нидерландия планира да финансира допълнителни инвестиции чрез МВУ и други фондове на ЕС и планира да запази финансираните на национално равнище инвестиции. Тя планира да финансира инвестиции за екологичния и цифровия преход, включително чрез специални фондове. Като цяло Комисията е на мнение, че проектът на бюджетен план на Нидерландия е частично в съответствие с фискалните насоки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. Комисията приканва Нидерландия да предприеме необходимите мерки в рамките на националните бюджетни процедури, за да гарантира, че бюджетът за 2023 г. е в съответствие с препоръката, приета от Съвета на 12 юли 2022 г. Въпреки че

Нидерландия бързо въведе енергийни мерки като част от спешните ответни мерки на политиката по отношение на извънредното покачване на цените на енергията, удължаването на съществуващите и/или въвеждането на нови мерки за подкрепа в отговор на високите цени на енергията би допринесло за по-голямо нарастване на финансираните на национално равнище нетни текущи разходи и за увеличаване на прогнозирания бюджетен дефицит и държавен дълг през 2023 г. Поради това е важно държавите членки да насочат по-добре тези мерки към най-уязвимите домакинства и изложените на риск предприятия, за да запазят стимулите за намаляване на потреблението на енергия, както и мерките да бъдат отменени, когато натискът върху цените на енергията намалее. Комисията е също така на мнение, че Нидерландия е отбелязала ограничен напредък по отношение на структурната част от фискалните препоръки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. в контекста на европейския семестър, и поради това приканва органите да ускорят напредъка. Напредъкът по изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки ще бъде щателно описан в доклада за държавата за 2023 г. и оценен в контекста на специфичните за всяка държава препоръки, които ще бъдат предложени от Комисията през пролетта на 2023 г.

Въз основа на прогнозата на Комисията и на информацията, включена в проекта на бюджетен план на **Португалия**, през 2023 г. се очаква нарастването на финансираните на национално равнище текущи разходи да бъде близо до средносрочния потенциален ръст на БВП, като се допуска планираното намаляване на мерките в отговор на високите цени на енергията, включително на временната и целенасочена подкрепа за уязвимите домакинства и предприятия. Поради това е налице риск нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи да не бъде в съответствие с препоръката на Съвета. Португалия планира да финансира допълнителни инвестиции чрез МВУ и други фондове на ЕС и също така запазва финансираните на национално равнище инвестиции. Държавата планира да финансира публични инвестиции за екологичния и цифровия преход и за енергийната сигурност. Като цяло Комисията е на мнение, че по отношение на проекта на бюджетен план на Португалия е налице риск да бъде само частично в съответствие с фискалните насоки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. Комисията приканва Португалия да предприеме необходимите мерки в рамките на националните бюджетни процедури, за да гарантира, че бюджетът за 2023 г. е в съответствие с препоръката, приета от Съвета на 12 юли 2022 г. Въпреки че Португалия бързо въведе енергийни мерки като част от спешните ответни мерки на политиката по отношение на извънредното покачване на цените на енергията, удължаването на съществуващите и/или въвеждането на нови мерки за подкрепа в отговор на високите цени на енергията би допринесло за по-голямо нарастване на финансираните на национално равнище нетни текущи разходи и за увеличаване на прогнозирания бюджетен дефицит и държавен дълг през 2023 г. Поради това е важно държавите членки да насочат по-добре тези мерки към най-уязвимите домакинства и изложените на риск предприятия, за да запазят стимулите за намаляване на потреблението на енергия, както и мерките да бъдат отменени, когато натискът върху цените на енергията намалее. Комисията е също така на мнение, че Португалия е отбелязала ограничен напредък по отношение на структурната част от фискалните препоръки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. в контекста на европейския семестър, и поради това приканва органите да ускорят напредъка. Напредъкът по изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки ще бъде

щателно описан в доклада за държавата за 2023 г. и оценен в контекста на специфичните за всяка държава препоръки, които ще бъдат предложени от Комисията през пролетта на 2023 г.

Въз основа на прогнозата на Комисията и на информацията, включена в проекта на бюджетен план на **Словакия**, през 2023 г. се очаква общата фискална позиция да бъде експанзивна в ситуация на висока инфлация. Това включва експанзивен принос на финансираните на национално равнище текущи разходи за общата фискална позиция, като отразява също така посочените по-горе значителни бюджетни кредити за държавна подкрепа с цел смекчаване на въздействието на високите цени на енергията, които не бяха уточнени в достатъчна степен в проекта на бюджетен план. На този етап експанзивната позиция не може да се разглежда като резултат от временна и целенасочена подкрепа за домакинствата и предприятията, които са най-уязвими от покачването на цените на енергията, и разходите за помощ за хората, бягащи от Украйна. Като цяло нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи не е в съответствие с препоръката на Съвета. Словакия планира да финансира допълнителни инвестиции чрез МВУ и други фондове на ЕС и също така запазва финансирани на национално равнище инвестиции. Тя планира да финансира публични инвестиции за екологичния и цифровия преход и за енергийната сигурност. Като цяло Комисията е на мнение, че проектът на бюджетен план на Словакия е частично в съответствие с фискалните насоки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. Комисията приканва Словакия да предприеме необходимите мерки в рамките на националните бюджетни процедури, за да гарантира, че бюджетът за 2023 г. е в съответствие с препоръката, приета от Съвета на 12 юли 2022 г. Въпреки че Словакия бързо въведе енергийни мерки като част от спешните ответни мерки на политиката по отношение на извънредното покачване на цените на енергията, удължаването на съществуващите и/или въвеждането на нови мерки за подкрепа в отговор на високите цени на енергията би допринесло за по-голямо нарастване на финансираните на национално равнище нетни текущи разходи и за увеличаване на прогнозирания бюджетен дефицит и държавен дълг през 2023 г. Поради това е важно държавите членки да насочат по-добре тези мерки към най-уязвимите домакинства и изложените на риск предприятия, за да запазят стимулите за намаляване на потреблението на енергия, както и мерките да бъдат отменени, когато натискът върху цените на енергията намалее. Комисията е също така на мнение, че Словакия все още не е постигнала напредък по отношение на структурната част от фискалните препоръки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. в контекста на европейския семестър, и поради това приканва органите да ускорят напредъка. Напредъкът по изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки ще бъде щателно описан в доклада за държавата за 2023 г. и оценен в контекста на специфичните за всяка държава препоръки, които ще бъдат предложени от Комисията през пролетта на 2023 г.

Въз основа на прогнозата на Комисията и на информацията, включена в проекта на бюджетен план на **Словения**, през 2023 г. се очаква общата фискална позиция да бъде експанзивна в ситуация на висока инфлация. Това включва експанзивен принос на финансираните на национално равнище текущи разходи за общата фискална позиция. Този експанзивен принос отразява посочените по-горе значителни бюджетни кредити за държавна подкрепа с цел смекчаване на въздействието на високите цени на енергията върху дружествата. В резултат на липсата на достатъчно конкретизиране на тези мерки

в проекта на бюджетен план експанзивната позиция не може да се разглежда на този етап като резултат от временна и целенасочена подкрепа за домакинствата и предприятията, които са най-уязвими от покачването на цените на енергията, и разходите за помощ за хората, бягащи от Украйна. Като цяло нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи не е в съответствие с препоръката на Съвета. Словения планира да финансира допълнителни инвестиции чрез МВУ и други фондове на ЕС и също така запазва финансираните на национално равнище инвестиции. Словения планира да финансира публични инвестиции за екологичния и цифровия преход (включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на ЕС). Като цяло Комисията е на мнение, че проектът на бюджетен план на Словения е частично в съответствие с фискалните насоки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. Комисията приканва Словения да предприеме необходимите мерки в рамките на националните бюджетни процедури, за да гарантира, че бюджетът за 2023 г. е в съответствие с препоръката, приета от Съвета на 12 юли 2022 г. Въпреки че Словения бързо въведе енергийни мерки като част от спешните ответни мерки на политиката по отношение на извънредното покачване на цените на енергията, удължаването на съществуващите и/или въвеждането на нови мерки за подкрепа в отговор на високите цени на енергията би допринесло за по-голямо нарастване на финансираните на национално равнище нетни текущи разходи и за увеличаване на прогнозирания бюджетен дефицит и държавен дълг през 2023 г. Поради това е важно държавите членки да насочат по-добре тези мерки към най-уязвимите домакинства и изложените на риск предприятия, за да запазят стимулите за намаляване на потреблението на енергия, както и мерките да бъдат отменени, когато натискът върху цените на енергията намалее. Комисията е също така на мнение, че Словения е отбелязала ограничен напредък по отношение на структурната част от фискалните препоръки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. в контекста на европейския семестър, и поради това приканва органите да ускорят напредъка. Напредъкът по изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки ще бъде щателно описан в доклада за държавата за 2023 г. и оценен в контекста на специфичните за всяка държава препоръки, които ще бъдат предложени от Комисията през пролетта на 2023 г.

Въз основа на прогнозата на Комисията и на информацията, включена в проекта на бюджетен план на **Испания**, през 2023 г. се очаква нарастването на финансираните на национално равнище текущи разходи да бъде под средносрочния потенциален ръст на БВП. Поради това нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с препоръката на Съвета. Испания планира да финансира допълнителни инвестиции чрез МВУ и други фондове на ЕС и също така запазва финансираните на национално равнище инвестиции. Тя планира да финансира публични инвестиции за екологичния и цифровия преход и за енергийната сигурност. Като цяло Комисията е на мнение, че проектът на бюджетен план на Испания е в съответствие с фискалните насоки, съдържащи се в препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. Въпреки че Испания въведе енергийни мерки като част от спешните мерки на политиката в отговор на извънредното покачване на цените на енергията, удължаването на съществуващите и/или въвеждането на нови мерки за подкрепа в отговор на високите цени на енергията би допринесло за по-голямо нарастване на финансираните на национално равнище нетни текущи разходи и за увеличаване на прогнозирания бюджетен дефицит и държавен дълг през 2023 г. Поради това е важно държавите членки

да насочат по-добре тези мерки към най-уязвимите домакинства и изложените на риск предприятия, за да запазят стимулите за намаляване на потреблението на енергия, както и мерките да бъдат отменени, когато натискът върху цените на енергията намалее. Напредъкът по изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки ще бъде щателно описан в доклада за държавата за 2023 г. и оценен в контекста на специфичните за всяка държава препоръки, които ще бъдат предложени от Комисията през пролетта на 2023 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ II: Методика и допускания, използвани в икономическата прогноза на Комисиятаот есента на 2022 г.

Съгласно член 7, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 473/2013 „Методиката (включително моделите) и допусканията според най-актуалните икономически прогнози на службите на Комисията за всяка държава членка, включително оценката на въздействието на съвкупните бюджетни мерки върху икономическия ръст, се прилагат към общата оценка“. Допусканията, заложени в прогнозата на Комисията от есента на 2022 г., която се разработва независимо от служители на Комисията, са обяснени в самия документ с прогнозите[24].

Бюджетните данни до 2021 г. са съставени въз основа на данните, представени от държавите членки на Комисията до 1 октомври 2022 г. и потвърдени от Евростат на 21 октомври 2022 г. Евростат не е направил изменения и не е изразил резерви по отношение на данните, докладвани от държавите членки по време на периода на уведомяване през есента на 2022 г.

За целите на прогнозата мерките в подкрепа на финансовата стабилност са отчетени в съответствие с решението на Евростат от 15 юли 2009 г[25]. Освен ако съответните държави членки са представили друга информация, вливанията на капитал, за които е налична достатъчно подробна информация, са включени в прогнозата като финансови трансакции, т.е. като увеличаващи дълга, но не и дефицита. Държавните гаранции за банковите пасиви и депозитите не са включени като разходи на сектор „Държавно управление“, освен ако не са налице доказателства, че те са били изискани към момента на приключване на прогнозата. Въпреки това заемите, предоставени на банки от страна на правителството или от други субекти, класифицирани в сектор „Държавно управление“, обикновено са част от държавния дълг.

За 2023 г. са взети предвид всички бюджети, които са били приети или са били представени пред националните парламенти, както и всички други мерки, за които има достатъчно данни. Цялата информация, включена в проектите на бюджетни планове, подадени до средата на октомври, е отразена в прогнозата от есента. По отношение на 2024 г. използваното в прогнозата допускане, че няма да има промяна в провежданата политика, предполага екстраполиране на тенденциите за приходите и разходите и включване на мерките, за които има достатъчно подробна информация.

В прогнозата за периода 2022—2024 г. европейските обобщени данни за консолидирания държавен дълг са публикувани на неконсолидирана основа (т.е. не са коригирани с междуправителствените заеми). За да се осигури съгласуваност в динамичните редове, данните за предходните периоди също са публикувани на тази основа. Прогнозите за консолидирания държавен дълг за отделните държави членки през периода 2022—2024 г. отразяват въздействието на гаранциите за Европейския инструмент за финансова стабилност, двустранните заеми за други държави членки,

[24] Методологическите допускания, залегнали в основата на икономическата прогноза на Комисията от есента на 2022 г., са на разположение на адрес: https://economy-finance.ec.europa.eu/system/files/2022-11/ip187_en_0.pdf

[25] На разположение на адрес: http://ec.europa.eu/eurostat/documents/1015035/2041337/FT-Eurostat-Decision-9-July-20093--final-.pdf

както и участието в капитала на Европейския механизъм за стабилност, както бе предвидено към крайната дата за изготвяне на прогнозата[26].

[26] В съответствие с Решението на Евростат от 27 януари 2011 г. относно статистическото отчитане на операциите, извършвани от ЕИФС, което е на разположение на адрес: http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/5034386/2-27012011-AP-EN.PDF

ПРИЛОЖЕНИЕ III: Анализ на устойчивостта на обслужването на дълга и анализ на чувствителността

В настоящото приложение е представен анализ на чувствителността на развитието на държавния дълг към евентуални макроикономически сътресения, както се изисква в член 7 от Регламент (ЕС) № 473/2013. Стохастичните прогнози за дълга се използват за оценка на възможното въздействие върху динамиката на държавния дълг от рисковете за растежа на номиналния БВП, развитието на финансовите пазари и фискалните сътресения, засягащи състоянието на държавния бюджет ([27]).

Стохастичните прогнози отчитат макроикономическата несигурност около два „основни“ прогнозни сценария за дълга през периода 2023—2027 г.: сценария в прогнозата на Комисията от есента на 2022 г. и сценария в проектите на бюджетни планове за 2023 г. И в двата случая обичайното допускане за запазване на непроменена фискална политика важи и за времето извън прогнозния период ([28]).

Прилагат се сътресения към макроикономическите условия, приети в централния сценарий, за да се получи разпределението на възможните посоки на развитие на дълга („конусът“ в диаграмите, показани в графика III.1). Конусът съответства на множество възможни макроикономически условия и включва симулация на около 2000 различни сътресения по отношение на растежа, лихвените проценти и първичното салдо. Размерът и корелацията на тези сътресения отразяват променливостта във времето и взаимовръзките между тези променливи ([29]). Поради това диаграмите представят вероятностна информация за динамиката на дълга за еврозоната, като се вземат предвид евентуалното настъпване на сътресения за растежа, лихвените проценти и първичното салдо, чиито мащаб и корелация са точно отражение на предишното развитие.

Всяка диаграма отчита прогнозирания път на развитие на дълга в рамките на централния сценарий като прекъсната линия. Медианният резултат от симулациите е показан като непрекъсната черна линия. Конусът покрива 80 % от всички възможни посоки на развитие на дълга, а посоките, получени от 20-те процента най-малко вероятни сътресения, не са показани. Защрихованите по различен начин части от конуса представляват различни части на общото разпределение на възможните посоки на развитие на дълга.

Симулациите показват, че през 2023 г. при 80 % вероятност съотношението на дълга към БВП в еврозоната ще бъде между 87 % и 98 % от БВП при сценария на Комисията и при сценария в проектите на бюджетни планове. До 2027 г. ще има 50 % вероятност съотношението на дълга към БВП да бъде по-високо от около 90 % от БВП при сценария на Комисията и при сценария в проектите на бюджетни планове.

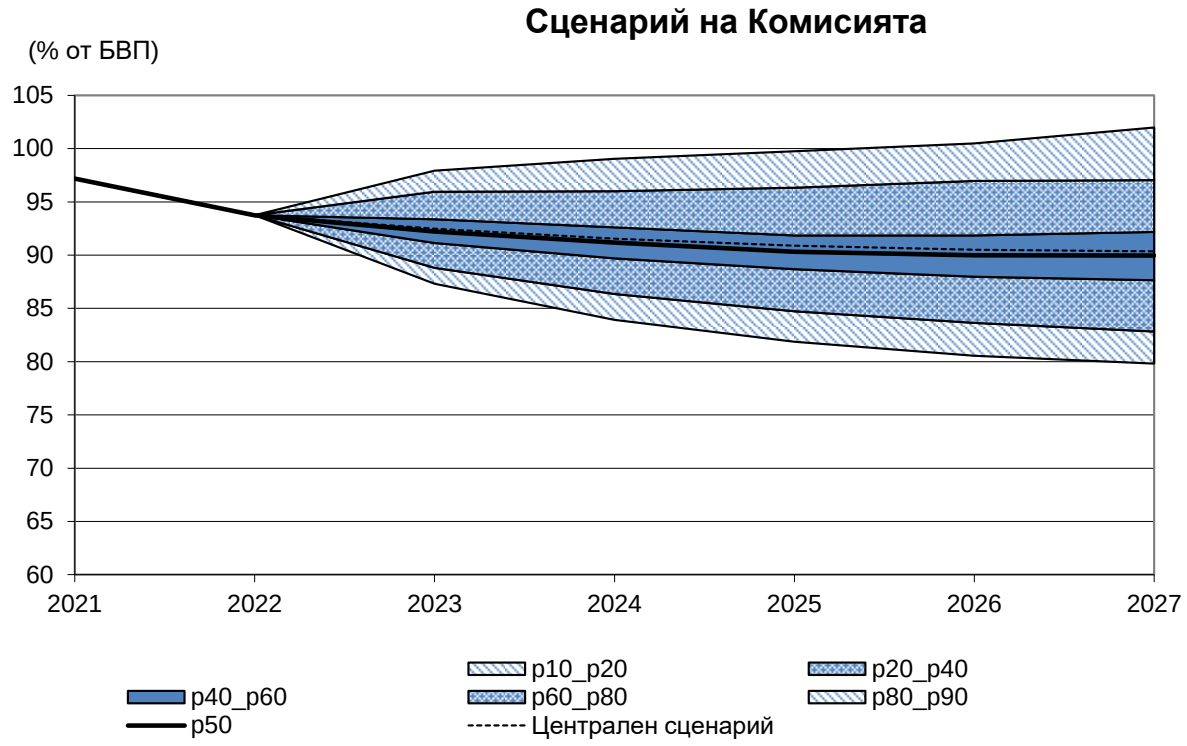
[27] Използваната тук методика за стохастични прогнози за държавния дълг е представена в Обзора на устойчивостта на дълга за 2019 г. на Европейската комисия, приложение A7, и в Berti K. (2013 г.), „Stochastic public debt projections using the historical variance-covariance matrix approach for EU countries“, European Economy Economic Paper № 480.

[28] Прогнозата на Комисията от есента на 2022 г. включва мерки на фискалната политика, които са били приети или поне с обявена достоверност, и информация, която е била достъпна към 31 октомври 2022 г. След 2024 г. (последната прогнозна година) структурното първично салдо се променя единствено от прогнозираните (нетни) разходи, свързани със застаряването на населението.

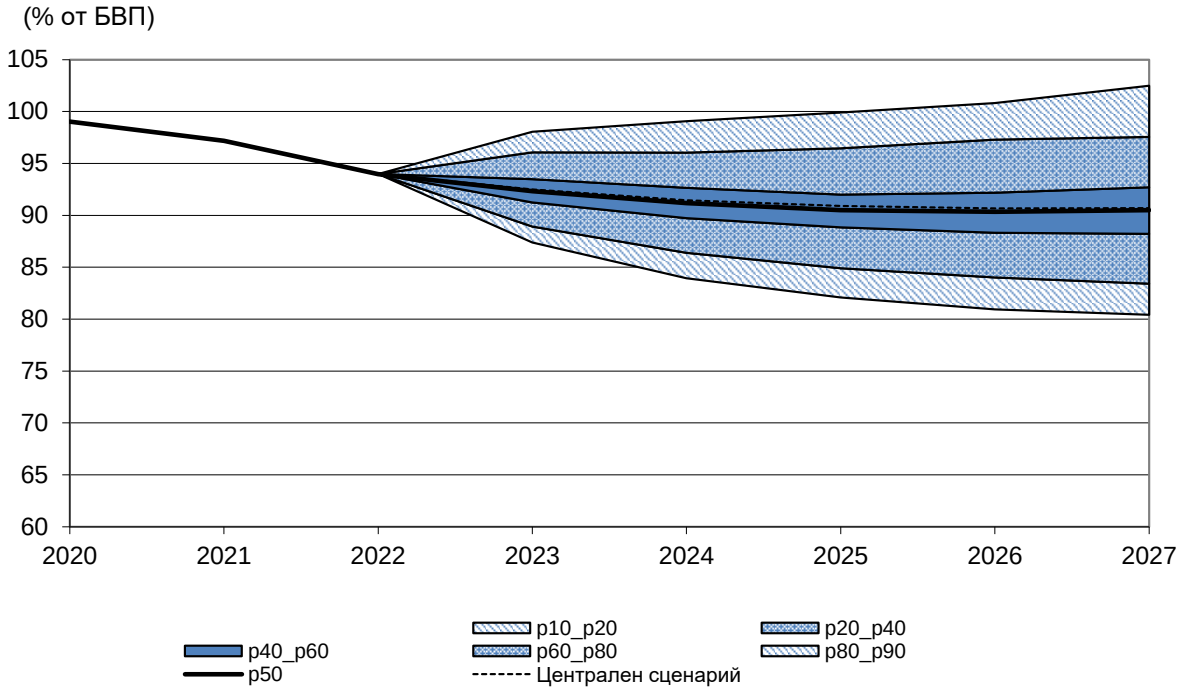
[29] Предполага се, че сътресенията следват общо нормално разпределение.

Тези прогнози са свързани с допълнителни рискове. Тъй като размерът и корелацията на сътресенията отразяват динамиката на променливите през минали периоди, методиката не отразява несигурността в реално време, по-специално несигурността, свързана с оценката на разликата между фактическия и потенциалния БВП. Тази несигурност предполага допълнителен източник на рискове за бъдещото развитие на дълга, който не е отразен в настоящия анализ. Друг източник на несигурност е свързан с реализирането на условни задължения, тъй като диаграмите обхващат само рискове, които са се проявили в миналото чрез влошаване на първичното салдо.

Графика III.1: Диаграми, получени чрез стохастични прогнози на държавния дълг съгласно сценария в прогнозата на Комисията и този в проектите на бюджетни планове; еврозона

Сценарий в проектите на бюджетен план

ПРИЛОЖЕНИЕ IV: Таблици

Таблица IV.1: Растеж на реалния БВП (в %) съгласно програмите за стабилност (ПС), проектите на бюджетни планове (ПБП) за 2023 г. и прогнозата на Комисията от есента на 2022 г. (ЕК)

	2022 г.			2023 г.		
Държава	Програма за стабилност	Проект на бюджетен план	Комисия	Програма за стабилност	Проект на бюджетен план	Комисия
BE	3,0	2,6	2,8	1,9	0,5	0,2
DE	4	2,2	1,6	2,3	2,5	-0,6
EE	-1,0	1,0	-0,1	1,2	0,5	0,7
IE	6,4	10,0	7,9	4,4	4,7	3,2
EL	3,1	5,3	6,0	4,8	2,1	1,0
ES	4,3	4,4	4,5	3,5	2,1	1,0
FR		2,7	2,6		1,0	0,4
HR	3,0	5,7	6,0	4,4	0,7	1,0
IT	3,1	3,3	3,8	2,4	0,6	0,3
CY	2,7	5,7	5,6	3,8	3,0	1,0
LV	2,1	2,8	1,9	2,5	1,0	-0,3
LT	1,6	1,6	2,5	2,5	1,4	0,5
LU	1,4	2,5	1,5	2,9	2,0	1,0
MT	4,4	6,0	5,7	3,9	3,5	2,8
NL	3,6	4,6	4,6	1,7	1,5	0,6
AT	3,9	4,8	4,6	2,0	0,2	0,3
PT	5,0	6,5	6,6	3,3	1,3	0,7
SI	4,2	5,0	6,2	3,0	1,4	0,8
SK	2,1	1,9	1,9	5,3	0,6	0,5
FI	1,5	1,7	2,3	1,7	0,5	0,2
EA	3,6	3,4	3,2	2,6	1,6	0,3

Забележка: Франция не представи програмите за стабилност за 2022 г., поради което не е включена в съвкупните данни на ПС за 2022 г. за еврозоната.

Таблица IV.2: Номинално салдо (% от БВП) в програмите за стабилност (ПС) за 2022 г., проектите на бюджетни планове (ПБП) за 2023 г. и прогнозата на Комисията от есента на 2022 г. (ЕК)

	2022 г.			2023 г.		
Държава	Програма за стабилност	Проект на бюджетен план	Комисия	Програма за стабилност	Проект на бюджетен план	Комисия
BE	-5,2	-5,2	-5,2	-3,6	-5,8	-5,8
DE	-4	-3 ½	-2,3	-2	-2,0	-3,1
EE	-5,3	-2,7	-2,3	-4,8	-3,9	-3,7
IE	-0,4	0,2	0,2	0,2	1,1	0,8
EL	-4,4	-4,2	-4,1	-1,4	-2,1	-1,8
ES	-5,0	-5,0	-4,6	-3,9	-3,9	-4,3
FR		-5,0	-5,0		-5,0	-5,3
HR	-2,8	-1,5	-1,6	-1,6	-2,3	-2,4
IT	-5,6	-5,1	-5,1	-3,9	-3,4	-3,6
CY	0,0	1,2	1,1	0,4	1,7	1,1
LV	-6,5	-7,0	-7,1	-2,8	-3,3	-3,4
LT	-4,9	-2,0	-1,9	-2,4	-4,9	-4,4
LU	-0,7	-0,4	-0,1	-0,4	-2,2	-1,7
MT	-5,4	-5,8	-6,0	-4,6	-5,5	-5,7
NL	-2,5	-0,9	-1,1	-2,3	-3,0	-4,0
AT	-3,1	-3,5	-3,4	-1,5	-2,9	-2,8
PT	-1,9	-1,9	-1,9	-0,7	-0,9	-1,1
SI	-4,1	-3,8	-3,6	-3,0	-5,0	-5,2
SK	-5,1	-5,0	-4,2	-2,4	-6,4	-5,8
FI	-2,2	-1,4	-1,4	-1,7	-2,2	-2,3
EA	-4,0	-3,9	-3,5	-2,5	-3,2	-3,7

Забележка: Франция не представи програмите за стабилност за 2022 г., поради което не е включена в съвкупните данни на ПС за 2022 г. за еврозоната.

Таблица IV.3: Съотношение на дълга към БВП (в % от БВП) в програмите за стабилност за 2022 г. (ПС), проектите на бюджетни планове (ПБП) за 2023 г. и прогнозата на Комисията от есента на 2022 г. (ЕК)

	2022 г.			2023 г.		
Държава	Програма за стабилност	Проект на бюджетен план	Комисия	Програма за стабилност	Проект на бюджетен план	Комисия
BE	108,0	105,3	106,2	108,8	108,2	107,9
DE	67	67 ¾	67,4	74	66 ¾	66,3
EE	20,7	18,8	18,7	24,1	19,8	19,3
IE	50,1	45,2	44,7	46,3	41,1	41,2
EL	180,2	169,1	171,1	168,6	161,6	161,9
ES	115,2	115,2	114,0	112,4	112,4	112,5
FR	n.a.	111,5	111,7	n.a.	111,2	110,8
HR	76,2	71,3	70,0	71,7	69,0	67,2
IT	147,0	145,4	144,6	145,2	143,2	143,6
CY	93,9	89,3	89,6	88,2	83,3	84,0
LV	45,7	42,0	42,4	45,2	43,0	44,0
LT	43,3	39,1	38,0	43,7	43,0	41,0
LU	25,4	24,6	24,3	25,8	26,3	26,0
MT	58,6	57,0	57,4	59,4	59,1	59,9
NL	53,1	49,8	50,3	52,7	49,5	52,4
AT	80,0	78,3	78,5	77,1	76,7	76,6
PT	120,8	115,0	115,9	115,4	110,8	109,1
SI	73,3	71,5	69,9	71,5	71,0	69,6
SK	61,6	59,8	59,6	58,0	59,0	57,4
FI	66,2	71,2	70,7	66,9	72,7	72,0
EA	90,6	93,9	93,6	90,1	92,5	92,3

Забележка: Франция не представи програмите за стабилност за 2022 г., поради което не е включена в съвкупните данни на ПС за 2022 г. за еврозоната.

Таблица IV.4: Временни извънредни мерки във връзка с COVID-19 (равнища като % от БВП)

	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.
BE	4,5	3,0	0,5	0,0
CY	3,5	2,9	0,3	0,0
CZ	3,0	2,3	0,1	0,0
DE	2,6	4,2	1,4	0,0
DK	2,6	4,0	0,0	0,0
EE	1,1	1,4	0,0	0,0
EL	7,6	7,2	1,8	0,0
FI	2,8	1,7	0,2	0,0
FR	3,3	2,5	0,5	0,0
HR	3,6	1,8	0,4	0,0
HU	4,0	0,8	0,0	0,0
IE	3,3	2,5	0,5	0,0
IT	4,4	3,4	1,1	0,0
LT	3,9	2,8	1,0	0,0
LV	2,7	5,0	1,3	0,0
PL	4,5	2,4	0,3	0,0
PT	2,3	2,2	0,9	0,0
SE	3,3	2,0	1,1	0,0
SI	4,9	4,1	0,8	0,0
SK	2,3	3,5	1,0	0,0
EU	3,3	3,2	0,8	0,0
EA	3,3	3,3	0,9	0,0

Източник: Прогноза на Комисията от есента на 2022 г.

Таблица IV.5: Бюджетни разходи за енергийни мерки през 2022—2023 г. (равнища като % от БВП)

	1. Целенасочени мерки за подкрепа		2. Нецеленасочени мерки за подкрепа		3. Приходи от (данъци върху) извънредни печалби на енергийни дружества		4. Общо отражение на енергийните мерки = 1 + 2 - 3	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
AT	0,5	0,2	1,1	0,8	0,0	0,0	1,6	1,1
BE	0,2	0,2	0,7	0,5	0,1	0,2	0,9	0,4
CY	0,2	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,7	0,1
DE	0,3	0,1	0,8	1,7	0,0	0,0	1,1	1,8
EE	0,1	0,0	0,8	0,3	0,0	0,0	0,9	0,3
EL	0,4	-0,1	5,1	5,9	3,2	5,3	2,3	0,5
ES	0,5	0,0	1,1	0,2	0,0	0,1	1,6	0,0
FI	0,0	0,1	0,2	0,3	0,0	0,0	0,2	0,4
FR	0,2	0,2	1,3	1,8	0,7	1,3	0,8	0,7
HR	0,3	0,1	0,5	1,0	0,0	0,0	0,8	1,1
IE	0,2	0,0	0,1	0,2	0,0	0,0	0,3	0,2
IT	1,5	0,0	1,5	0,0	0,4	0,0	2,6	0,0
LT	0,0	0,0	1,4	1,5	0,0	0,0	1,5	1,5
LU	0,8	0,4	0,4	0,6	0,0	0,0	1,2	1,0
LV	0,5	0,1	1,5	1,3	0,0	0,0	2,0	1,5
MT	0,1	0,0	2,8	3,5	0,0	0,0	2,9	3,5
NL	0,1	0,7	0,9	1,2	0,0	0,0	1,0	1,9
PT	0,6	0,0	1,5	0,9	0,0	0,0	2,1	0,9
SI	0,5	0,0	0,4	0,1	0,0	0,0	0,9	0,2
SK	0,2	0,0	0,3	0,0	0,0	0,1	0,5	-0,1
EA	0,5	0,1	1,1	1,1	0,2	0,4	1,3	0,9

Източник: Прогноза на Комисията от есента на 2022 г.